

Ekonomi ve İhracat Bülteni

Şubat 2024

immib

İstanbul Maden ve Metaller
İhracatçı Birlikleri

İçerik

Küresel Ekonomi ve Ticaret	3
Küresel Ticaret Politika Araçları	8
Türkiye Ekonomisi ve Dış Ticareti	10
Küresel Emtia Fiyatları	28
2024 Davos Zirvesi	36

Bu rapor güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen veriler kullanılarak yalnızca bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir yatırım tavsiyesi olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer alan görüş ve değerlendirmeler İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliğinin kurumsal yaklaşımını yansıtmamaktadır. İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bu raporda yer alan görüş, değerlendirme ve bilgilerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle oluşabilecek doğru- dan veya dolaylı zararlardan İstanbul Maden ve Metaller İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği sorumluluk kabul etmemektedir.

Küresel Ekonomi ve Ticaret

Dünya Ekonomisi

İçinde bulunduğumuz dönemde küresel ekonomi çok sayıda kriz ile karşı karşıyadır. Özellikle küresel çapta yüksek enflasyon oranları, yüksek dış borç oranları, Ukrayna'daki savaşın etkileri, iklim değişikliği, yüksek gıda ve enerji fiyatları ile Covid-19 salgınının kalıcı etkileri, Orta Doğu'da başlayan savaş, küresel ekonomik ortamı zorlayan gelişmelerdir.

Uluslararası kuruluşların 2023 yılı küresel ekonomi büyüme oranına dair tahminleri 2,6 ila 3,1 aralığındadır ve 2023'te her kuruluşun 2022 büyüme gerçekleşmesine göre düşüş görülmektedir. 2024 yılında küresel büyümenin 2023 yılına benzer seyretmesi beklenmektedir.

Uluslararası Kuruluşların Büyüme Tahminleri (%)									
		Dünya	Avro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	Çin	Japonya
Dünya Bankası	2021	6,2	5,9	5,8	5,0	5,6	9,1	8,4	2,6
	2022	3,0	3,4	1,9	2,9	-2,1	7,2	3,0	1,0
	2023	2,6	0,4	2,5	3,1	2,6	6,3	5,2	1,8
	2024	2,4	0,7	1,6	1,5	1,3	6,4	4,5	0,9
IMF	2021	6,2	5,3	5,9	5,0	4,7	8,7	8,4	2,1
	2022	3,5	3,4	1,9	3,0	-1,2	7,2	3,0	1,0
	2023	3,1	0,5	2,5	3,1	3,0	6,7	5,2	1,9
	2024	3,1	0,9	2,1	1,7	2,6	6,5	4,6	0,9
OECD	2021	6,3	5,8	5,8	5,3	5,6	9,0	8,5	2,2
	2022	3,3	3,4	1,9	3,0	-2,0	7,2	3,0	0,9
	2023	2,9	0,6	2,4	3,0	1,3	6,3	5,2	1,7
	2024	2,9	0,6	2,1	1,8	1,8	6,2	4,7	1,0

Kaynak: IMF¹, Dünya Bankası², OECD³

Çatışmalardan ve iklim değişikliğinden kaynaklanan çok sayıda şok, milyonlarca kişinin yaşamını ve geçimini olumsuz etkileyerek sürdürülebilir kalkınmaya yönelik ilerlemeyi tehlikeye atsa da dünya ekonomisi 2023'te belirsizliklerinin içinde beklenenden daha dirençli kalabilmiştir. Ekonomik büyüme,

¹ IMF (Ocak 2024). World Economic Outlook Update [↗](#)

² World Bank (Ocak 2023). Global Economic Update [↗](#)

³ OECD (Şubat 2024). Interim Economic Outlook [↗](#)

özellikle birçok gelişmiş ve gelişmekte olan ekonomide genel olarak beklentilerin üzerinde performans göstermiştir. Ancak bu hem kısa vadeli riskleri hem de yapısal zayıflıkları gölgelemiştir.

2023'teki küresel büyüme, birçok ülkenin beklenenden daha iyi performans göstermesinden kaynaklanmıştır. ABD ekonomisi dirençli kalarak yavaşlama beklentilerine meydan okumuştur. Çin'deki toparlanma beklenenden bir miktar zayıf olsa da küresel büyümeye destek sağlamıştır. Her iki ülkede de ekonomik büyümenin 2024'te ılımlı olması beklenmektedir. Avrupa ekonomisinin, 2023'teki yavaş performansın ardından hafif bir toparlanma yaşaması beklenmektedir. Dünyanın en büyük ekonomilerindeki yavaş büyüme, sıkı finansal koşullar, jeopolitik gerilimler ve daralan mali alanla birleşerek birçok gelişmekte olan ekonominin kısa vadeli büyüme beklentilerine ağırlık vermektedir.

30 Ocak 2024 tarihinde IMF'in yayınladığı Dünya Ekonomik Görünümü⁴ güncellemesinde küresel büyüme için yumuşak iniş öngörüldüğü belirtilmektedir. Küresel ekonomi, enflasyonun istikrarlı bir şekilde düşmesi ve büyümenin ayakta kalmasıyla dikkate değer bir dayanıklılık sergilemeye devam etse de genişleme hızı yavaş kalacaktır. Küresel büyümenin 2024 yılında %3,1 ve 2025 yılında %3,2 olması öngörülmektedir. 2024 yılı beklentisi, 2023 yılı Ekim ayında yayınlanan rapordaki tahminlere göre 0,2 puan daha yüksektir. Tahminin yükselmesinde ABD'nin, yükselen piyasalar ve gelişmekte olan ekonomilerin beklenenden daha fazla dayanıklı olması ile Çin'deki mali desteğin etkili olduğunun altı çizilmektedir. 2025 yılı büyüme beklentisi ise 2000-2019 yılları arasındaki tarihsel ortalama olan %3,8'in altındadır. Bunun nedeni olarak yüksek merkez bankası politika faiz oranları, mali desteğin geri çekilmesi ve temeldeki düşük üretkenlik gösterilmektedir.

Dünya ekonomisi 2023'te resesyona gibi en kötü senaryodan kaçınmış olsa da önemli riskler ve belirsizlikler devam etmektedir. Ortalamanın altındaki büyüme beklentileri göz önüne alındığında, gelişmekte olan ülkelerin çoğunun salgın, son küresel ve bölgesel şoklar sırasında kaybedilen üretimi telafi etmekte başarısız olacağı değerlendirilmektedir. 2020-2023 dönemine ilişkin en son GSYİH tahminleri ile bu döneme ilişkin Ocak 2020'de yapılan tahminler karşılaştırıldığında, çoğu bölgede önemli ve hâlâ genişleyen üretim kayıplarının yanı sıra gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler arasındaki büyük eşitsizliklerin ortaya çıktığı ifade edilmektedir. Küresel ekonominin 2024 ve 2025 yıllarında yüksek borç seviyeleri, artan borçlanma maliyetleri, düşük yatırımlar, zayıf küresel ticaret ve artan jeopolitik risklerin arasında ortalamanın altında bir hızda büyümesi beklenmektedir.

Yüksek borçlanma maliyetleri talebin soğumasına neden olmaktadır. Büyük merkez bankaları 2023 yılında enflasyonu düşürmek için politika faiz oranlarını kısıtlayıcı seviyelere yükselmiştir. Bu durum yüksek ipotek maliyetlerine, firmaların borçlarını yeniden finanse etme zorluklarına daha sıkı kredi kullanılabilirliği ile daha zayıf iş ve konut yatırımlarına yol açmıştır. Ancak enflasyonun gevşemesiyle birlikte gelecekteki politika faiz oranlarının düşeceğine ilişkin piyasa beklentileri, uzun vadeli faiz oranlarının düşmesine ve hisse senedi piyasalarının yükselmesine katkıda bulunmuştur. Yine de kısmen hükümet borçlarının artması nedeniyle hem gelişmiş hem de gelişmekte olan ekonomilerde uzun vadeli borçlanma maliyetleri yüksek olmaya devam etmektedir.

⁴ IMF (2024). Moderating inflation and steady growth open path to soft landing, [2](#)

Uluslararası Kuruluşların Enflasyon Tahminleri (%)									
		Dünya	Avro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	Çin	Japonya
Dünya Bankası	2021	3,5	2,4	4,7	8,3	-	5,1	1,0	-0,2
	2022	8,0	8,4	8,0	9,3	6,7	6,7	2,0	2,5
	2023	5,8	-	-	-	-	-	-	-
	2024	4,3	-	-	-	-	-	-	-
IMF	2021	4,7	2,6	4,7	8,3	6,7	5,5	0,9	-0,2
	2022	8,7	8,4	8,0	9,3	13,8	6,7	1,9	2,5
	2023	6,9	5,6	4,1	4,7	5,3	5,5	0,7	3,2
	2024	5,8	3,3	2,8	4,5	6,4	4,6	1,7	2,9
OECD	2021	-	2,6	4,7	8,3	6,7	5,5	0,9	-0,2
	2022	-	8,4	8,0	9,3	13,7	6,7	1,9	2,5
	2023	-	5,5	4,2	4,6	5,8	6,2	0,5	3,2
	2024	-	2,9	2,8	3,2	7,2	5,3	1,1	2,6

Kaynak: IMF, Dünya Bankası, OECD

Olumsuz arz şokları hafifledikçe sert iniş ihtimalinin azalmasıyla birlikte küresel görünüme yönelik risklerin dengeli hale geldiği ifade edilmektedir. Yukarı yönlü risklere bakıldığında küresel büyümede beklenenden güçlü büyümenin daha hızlı dezenflasyon, mali desteğin varsayılandan daha yavaş çekilmesi, Çin'deki daha hızlı ekonomik toparlanma, yapay zeka ve tedarik zinciri reformlarından gelebileceği ifade edilmektedir.⁵

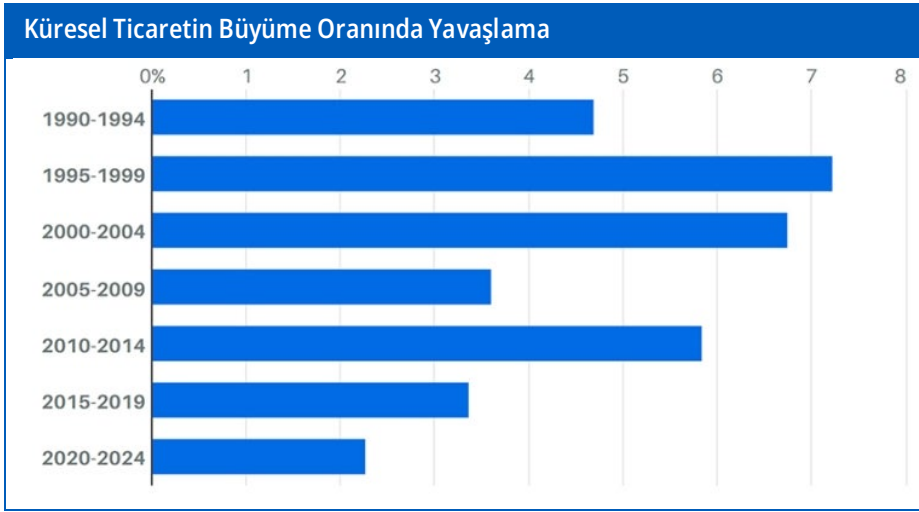
Jeopolitik ve hava şoklarının arasında yükselen emtia fiyatları, daha sıkı para politikası gerektiren devam eden çekirdek enflasyon, Çin'de büyümenin duraklaması ve mali konsolidasyona dönüş aşağı yönlü riskler olarak öne çıkmaktadır.⁶ Gazze ve İsrail'deki çatışma, dünya petrol ihracatının yaklaşık %35'ini ve gaz ihracatının %14'ünü üreten daha geniş bir bölgeye yayılabilir. Küresel ticaretin %11'inin geçtiği Kızıldeniz'de devam eden saldırılar ve Ukrayna'da devam eden savaş; gıda, enerji ve ulaşım maliyetlerinde ani artışlarla birlikte küresel toparlanma üzerinde yeni olumsuz arz şokları yaratma riski taşımaktadır. Konteyner taşımacılığı maliyetlerinin keskin bir şekilde artması, Orta Doğu'da devam eden istikrarsızlıkla birlikte daha fazla jeoekonomik parçalanma, emtiaların sınır ötesi akışını da kısıtlayarak ek fiyat dalgalanmalarına neden olabilir. Sel ve kuraklık gibi aşırı hava şoklarının gıda fiyatlarında artışlara neden olabileceği ve gıda güvensizliğini şiddetlendirebileceği değerlendirilmektedir. Bu durumun küresel enflasyonla mücadele sürecini tehlikeye atabileceği ifade edilmektedir.

⁵ World Bank (2024). Global Economic Prospects [↗](#)

⁶ OECD (2024). Growth continuing at a modest pace through 2025, inflation declining to central bank targets. [↗](#)

Küresel Ticaret

Küresel ticaret, zayıf küresel talep, Covid-19 salgını sonrası tüketicinin mallardan hizmetlere doğru kayması ve ülkelerin uyguladığı korumacı ticaret politikalarının bir sonucu olarak zayıf seyretmektedir. 2023 yılında mal ve hizmet ticaretinin, küresel durgunluklar hariç tutulduğunda son 50 yılın en yavaş büyüme hızı olan % 0,2 oranında arttığı tahmin edilmektedir⁷. Sadece mal ticareti incelendiğinde yaklaşık % 2 oranında daralma gerçekleştiği; toplam küresel ticaretin pozitif büyüme tarafında kalmasını sağlayanın hizmet sektörleri olduğu görülmektedir. Dünya Bankasına göre ticaret büyümesi 2024 yılında iyileşecektir ancak iyileşme yine de pandemiden önceki on yıldaki ortalama oranın yarısı kadar olacaktır; bu şekilde de 2024 yılı sonunda, 1990'lardan bu yana en düşük büyümenin gerçekleştiği 5 yıllık dönem yaşanmış olacaktır.

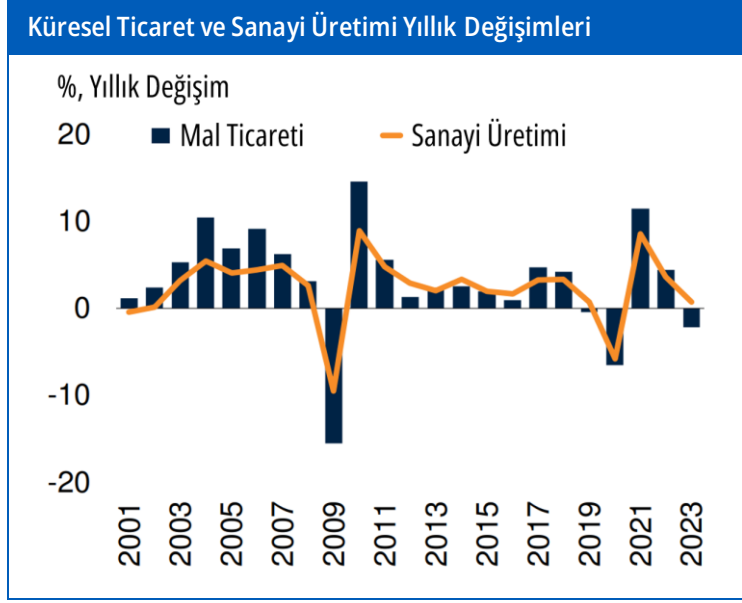

Kaynak: Dünya Bankası

Son 20 yıllık dönemde, küresel çapta yaşanan resesyon dönemi dışında ilk kez mal ticaret hacminde daralma yaşanmıştır. Durgun mal ticareti ve Covid-19 salgını döneminin sona ermesi ile birlikte küresel tedarik zincirleri salgın öncesi durumuna geri dönmüştür. Hizmet ticareti 2023 yılının ikinci yarısında yavaşlamıştır.

2023 yılında oldukça düşük seviyede gerçekleşen büyümenin ardından küresel ticaret hacminin 2024 yılında %2,3 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir. Bu oran 2023 Haziran ayında Dünya Bankası tarafından yayınlanan 2024 yılı küresel ticaret büyüme tahmininden 0,5 puan daha düşüktür. Tahminlerde meydana gelen düşüşün ana sebebi, Çin ekonomisinde büyümenin beklenenden daha zayıf gerçekleşmesi ve küresel çapta yatırımlarda görülen yavaşlama olarak sıralanmaktadır. Mal ticaretinin yeniden genişlemeye başlayacağı öngörülen 2024 yılında, hizmetlerin toplam ticaret büyümesine katkısının azalması ve salgın öncesindeki durumuna yakın hale gelmesi beklenmektedir. 2025 yılı küresel ticaret büyüme tahmini oranı ise %3,1 seviyesindedir.

⁷ World Bank (2024). [↗](#)

Kaynak: Dünya Bankası

Özellikle devam eden savaşların körüklediği jeopolitik belirsizlik ortamı ve Çin'de meydana gelebilecek uzun süreli bir ekonomik yavaşlama olasılığı küresel ticaret görünümü için aşağı yönlü riskleri oluşturmaktadır. Bir diğer aşağı yönlü risk ise uluslararası ticareti kısıtlamaya yönelik ülkeler tarafından daha fazla koruyucu önlem alınması riski olacaktır. Son dönemde koruyucu ticaret politikalarının yanı sıra üretimi yerelleştirmeyi amaçlayan sübvansiyonlar ve sanayi politikalarının kullanımındaki artış "reshoring" eğilimini artırmıştır. Bu eğilimin devam etmesi durumunda, küresel çapta tedarik zincirlerinin daha parçalı hale gelmesi ve ticaretin öngörülenden daha yavaş oranda büyümesi söz konusu olacaktır.

Dünya Ticaret Örgütü'nün küresel mal ticaretine yönelik tahminleri aşağıdaki gibidir.⁸

DTÖ Küresel Mal Ticareti Büyüme Tahminleri (%)			
Bölgeler	2022	2023	2024
Dünya	3	0,8	3,3
İhracat Artışı			
Kuzey Amerika	4,2	3,6	2,7
Güney Amerika	2,2	1,7	0,6
Avrupa	3,4	0,4	2,2
Asya	0,4	0,6	5,1
İthalat Artışı			
Kuzey Amerika	6	-1,2	2,2
Güney Amerika	3,6	-1	3,3
Avrupa	5,7	-0,7	1,6
Asya	-0,5	-0,4	5,8

⁸ WTO (October 2023). Global Trade Outlook and Statistics, [2](#)

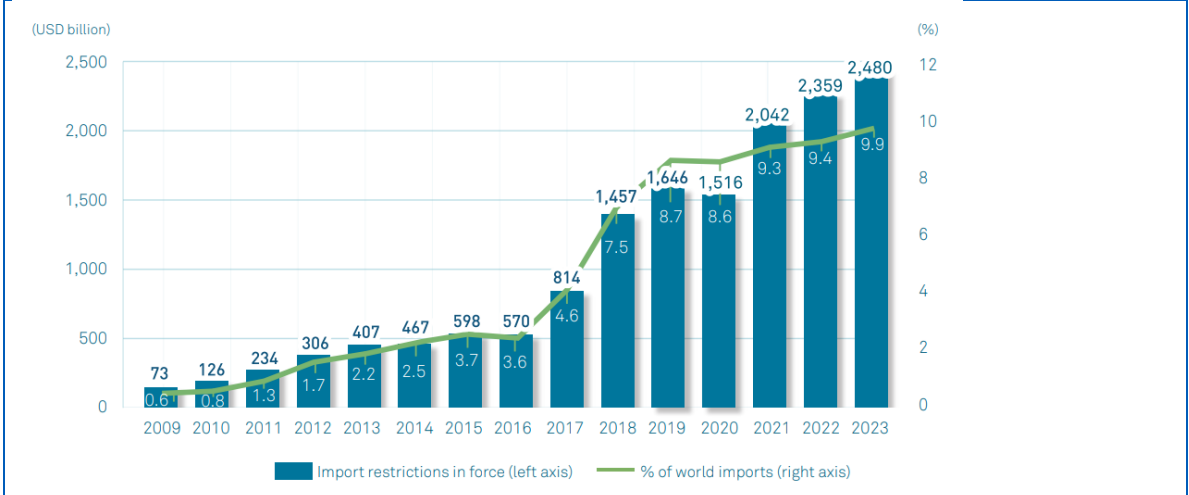
Küresel Ticaret Politika Araçları

Dünya Ticaret Örgütü'nün küresel çapta uygulanan ticaret politikası araçlarını analiz ettiği raporda⁹, küresel ekonomideki belirsizlik ve kriz ortamına rağmen, Ekim 2022 – Ekim 2023 arasını kapsayan bir yıllık dönemde, toplam değer bazında etkilediği ticaret hacmi bakımından ülkeler tarafından uygulanan ticareti kolaylaştırıcı politika araçlarının, ticareti kısıtlayıcı politika araçlarından daha fazla olduğu ortaya konmuştur. Bu olumlu eğilime rağmen, ticaret kısıtlamalarının küresel ticaret üzerinde baskı oluşturmaya devam ettiği, aynı zamanda ihracat kısıtlamalarının da gıda fiyatlarında dalgalanmaya neden olduğu belirtilmektedir. Ticaret engellerinin azaltılmasının enflasyonist baskılara karşı koymak için değerli bir araç olduğu ifade edilmekle birlikte, Covid-19 salgını döneminde tıbbi ürünler alanında ve ardından Ukrayna'da başlayan savaşla gıda, hayvan yemi ve gübre konusunda yaşanan ihracat kısıtlamalarındaki artış dikkat çekmektedir.

Ekim 2022 – Ekim 2023 arasını kapsayan dönemde, DTÖ üyesi ülkeler ticari mallar üzerinde 193 ticareti kısıtlayıcı politika aracı uygulamaya koyarken, 303 ticareti kolaylaştırıcı politika aracı yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda uygulamaya giren ticareti kolaylaştırıcı politika aracı sayısının ticareti kısıtlayıcı politika aracından fazla olduğu görülmektedir. Ticareti kolaylaştırıcı politika aracının çoğu ithalat tarafındayken, ticaret kısıtlamalarının çoğu ise ihracat tarafındadır. Söz konusu araştırmanın yapılmaya başlandığı 2009 yılından bu yana, yeni ihracat kısıtlamalarının sayısının ithalat kısıtlamalarının sayısını geçtiği sadece üç dönem olmuştur.

Ticareti kolaylaştırıcı politika araçlarının toplam etkilediği ticaret hacmi değeri, bir önceki raporlama döneminde 1,16 trilyon \$ seviyesinde gerçekleşirken, bu dönemde 977,2 milyar \$'a gerilemiştir. Ticareti kısıtlayıcı politika araçlarının etkilediği toplam ticaret hacmi değeri ise, bir önceki raporlama döneminde 278,0 milyar \$ iken, bu dönemde 337,1 milyar \$'a yükselmiştir. 2009 yılından bu yana uygulanan toplam ithalat kısıtlamaları sayısında belirgin bir azalış gözlemlenmemiştir. 2023 yılı itibariyle, 2009 yılından bu yana yürürlükte olan ithalat kısıtlamalarının kapsadığı toplam ticaret hacminin yaklaşık 2,48 trilyon \$ olduğu hesaplanmaktadır. Bu tutar toplam dünya ithalatının yaklaşık %10'unu oluşturmaktadır.

2009'dan Bu Yana Ticari Mallar Üzerindeki İthalatı Kısıtlayıcı Politika Araçlarının Etkilediği Kümülatif Ticaret Hacmi (milyar dolar)

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü

⁹ WTO (2023). Wto End-Year Trade Monitoring Report, [7](#)

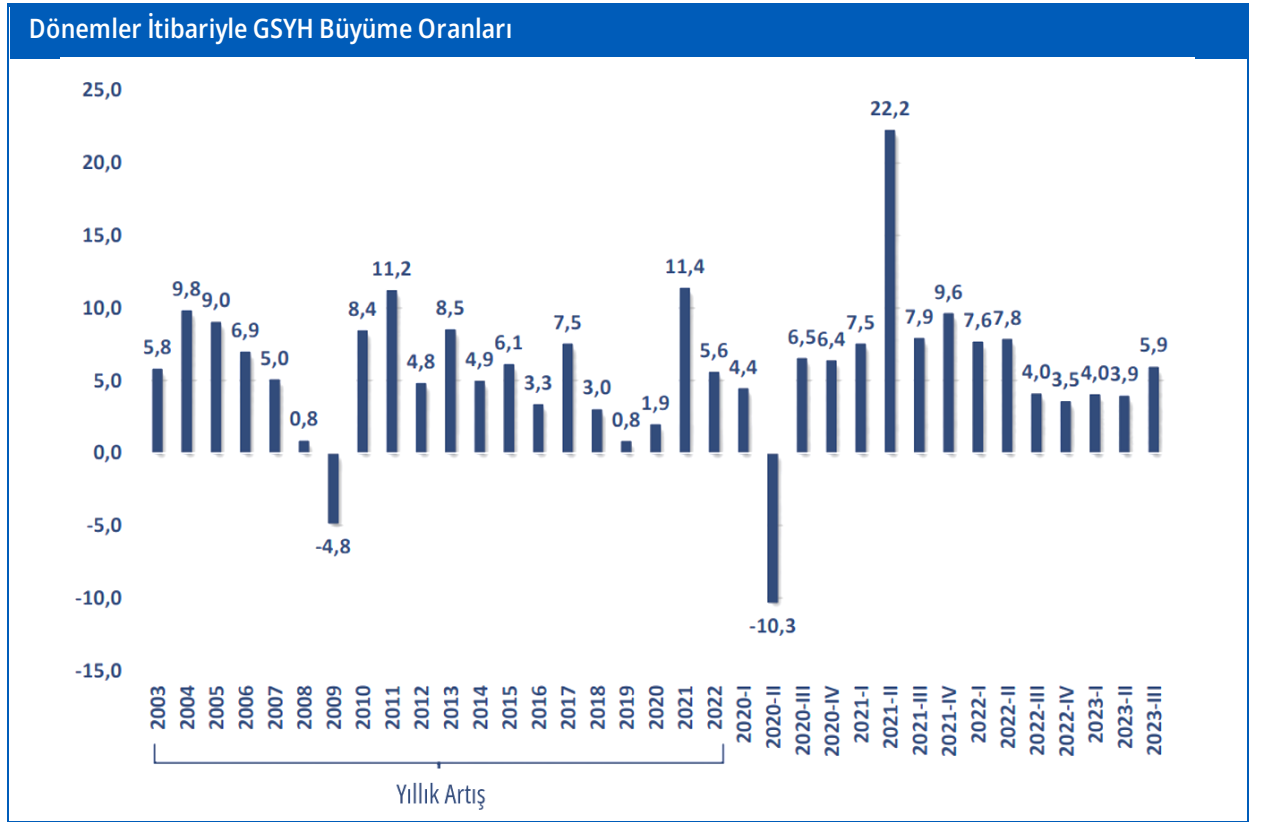
DTÖ üyesi ülkeler tarafından uygulamaya koyulan ticaret politikası araçlarının sayısı, Covid-19 pandemisi ile 2020 yılında aylık ortalama 36,1 uygulama ile tüm zamanların en üst noktasına ulaşmıştır. Ekim 2022 – Ekim 2023 döneminde ise aylık ortalama uygulama sayısı 12,1 olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde uygulaması sonlandırılan ticaret politikası araçlarının aylık ortalama sayısı 8,3 olarak gerçekleşmiştir. Bu sayı 2012 yılından beri görülen en düşük seviyedir. Başta “anti-damping” önlemleri olmak üzere, ticaret politikası araçları birçok DTÖ üyesi ülke için önemini korumaktadır. DTÖ üyesi ülkeler tarafından uygulanan yeni ihracat kısıtlamalarının sayısı 2020 yılından günümüze kadar geçen süreçte önemli ölçüde artmıştır. Bunlardan bazıları geri çekilmiş olsa da, Ekim 2023 ortası itibariyle, gıda, yem ve gübre ile ilgili küresel çapta 75 ihracat kısıtlaması hala yürürlükte bulunmaktadır. Buna ilave olarak Covid-19 ile ilgili 20 ihracat kısıtlaması da hala yürürlükte.

Türkiye Ekonomisi ve Dış Ticareti

Türkiye Ekonomisi

Türkiye Ekonomisi 2023 Yılı Üçüncü Çeyreğinde %5,9 Büyüdü

GSYH 2023 yılı üçüncü çeyreğinde; zincirlenmiş hacim endeksi olarak, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %5,9 arttı.¹⁰

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TÜİK

¹⁰ TÜİK, Dönemsel Gayrisafi Yurt İçi Hasıla [TÜİK](#)

Türkiye'nin Temel Ekonomik Göstergeleri

Göstergeler	2020	2021	2022	2023												2024
				Oca.	Şub.	Mar.	Nis.	May.	Haz.	Tem.	Ağu.	Eyl.	Eki.	Kas.	Ara.	Oca.
GSYH Değişim ¹ (%)	1,9	11,4	5,6	-	-	3,9	-	-	3,9	-	-	5,9	-	-	-	-
GSYH (milyar \$)	717	807	906	-	-	245,5	-	-	271	-	-	296	-	-	-	-
Sanayi Üretim Endeksi Yıllık Değişim ²	1,6	17,5	5,7	4,6	-8,2	0,4	-1,3	0,2	0,2	7,4	3,1	4,0	1,1	0,2	1,6	-
İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı (%)	71,9	76,6	77,2	75,8	75,7	74,2	75,6	76,3	76,6	76,9	75,7	76,9	76,8	77,5	77,3	76,2
İşsizlik Oranı (%)	13,1	12,0	10,4	10,3	10,6	10,3	10,0	9,5	9,6	9,4	9,2	9,1	8,5	8,9	8,8	-
Cari İşlemler Dengesi (milyar \$)	-31,9	-7,2	-48,8	-10,6	-9,0	-4,9	-5,4	-7,9	0,6	-5,5	-0,6	1,9	0,2	-2,7	-2,1	-
Cari İşlemler Dengesi / GSYH Oranı (%)	-4,4	-0,9	-5,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Dış Ticaret Dengesi (milyar \$)	-49,9	-46,2	-109	-14,3	-12,1	-8,4	-8,7	-12,5	-5,2	-12,5	-8,7	-5,1	-6,7	-5,9	-6,0	6,2
İhracat (FOB, milyar \$)	169,6	225,2	254,2	19,3	18,6	23,6	19,3	21,7	20,9	20,1	21,6	22,7	22,9	21,9	23,0	20,0
İthalat (CIF, milyar \$)	219,5	271,4	363,7	33,6	30,7	31,9	28,1	34,2	26,3	32,5	30,5	27,7	29,6	30,7	29,1	26,2
Bütçe Dengesi / GSYH Oranı (%)	-3,5	-2,8	-0,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TÜFE ³ Oranı (%)	14,60	36,08	64,27	57,68	55,18	50,51	43,68	39,59	38,21	47,83	58,94	61,53	61,36	61,53	64,77	64,86
Ciro Endeksi Değişim Oranı ⁴	28,6	82,4	89,7	8,3	-5,1	4,1	3,6	2,9	5,9	11,2	2,3	1,3	4,3	3,2	6,6	-
Politika Faiz Oranı ⁵ (%)	8,25 17,00	14,00 19,00	9,00 13,00	9,00	8,50	8,50	8,50	8,50	15,00	17,50	25,00	30,00	35,00	40,00	42,50	45,00

Kaynak: Hazine Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, TÜİK, TCMB

¹GSYH (Yıllık Reel Yüzde Değişim)

²Takvim Etkisinden Arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi (2015=100, Yıllık Yüzde Değişim)

³TÜFE Dönem sonu yıllık yüzde değişim

⁴Değişim Oranlarının hesaplanmasında baz yılı 2015 olarak alınmıştır.

⁵2020-2021-2022 yılları için en düşük ve en yüksek politika faiz oranları verilmiştir.

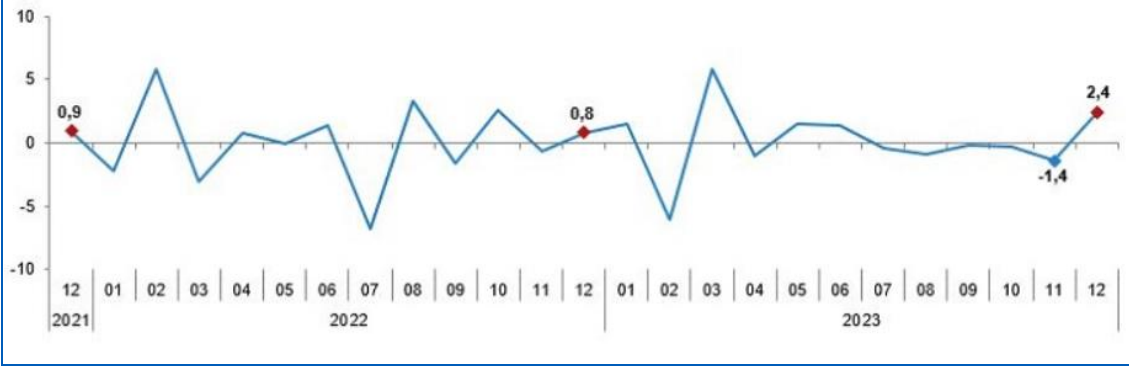
Not: 2023 yılına ilişkin veriler geçici olup ilerleyen dönemde bu veriler ilgili kuruluşlar tarafından revize edilebilmektedir.

Sanayi Üretimi Aralık Ayında %2,4 arttı

Ekonominin sanayi kesiminde meydana gelen gelişmelerin kısa dönemde olumlu veya olumsuz etkilerinin ölçülebilmesi için "Sanayi Üretim Endeksi" hesaplanmaktadır. Sanayi Üretim Endeksi 2023 yılı Aralık ayında yıllık bazda %1,6 oranında artarken, aylık bazda %2,4 artmıştır. 2023 yılı Aralık ayında madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi bir önceki yılın aynı ayına göre %1,2 azalırken, imalat sanayi sektörü endeksi %2,1 ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,5 artmıştır. ¹¹

¹¹ TÜİK, Sanayi Üretim Endeksi [↗](#)

Sanayi Üretim Endeksi Değişim Oranları (%)

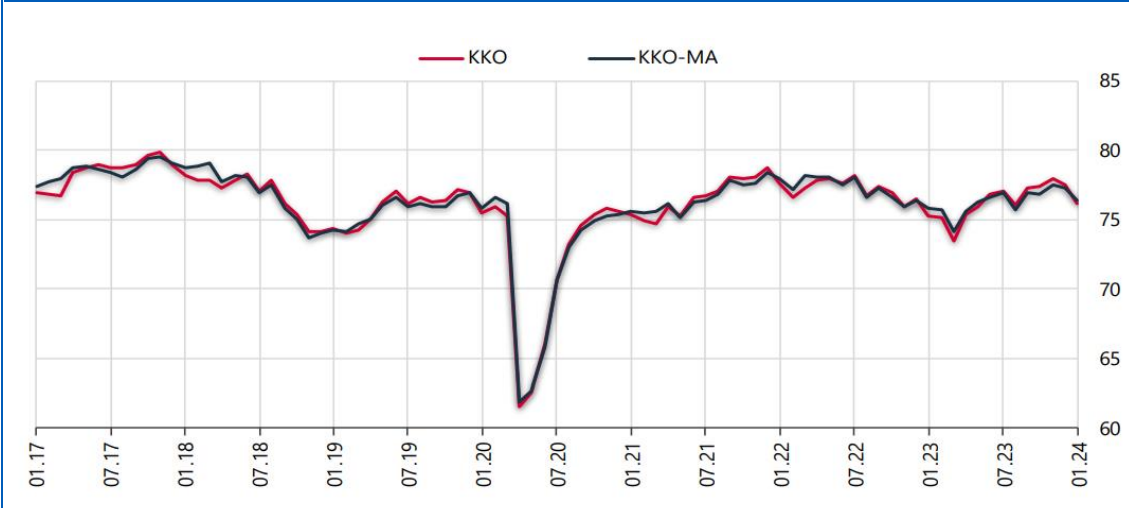

Kaynak:TÜİK

İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı Aralık Ayında %76,2 Oldu

2024 yılı Ocak ayında, imalat sanayi genelinde Mevsimsel etkilerden arındırılmamış Kapasite Kullanım Oranı (KKO), bir önceki aya göre 1,3 puan azalarak yüzde 76,2 seviyesinde gerçekleşmiştir. Mevsimsel etkilerden arındırılmış Kapasite Kullanım Oranı (KKO-MA) ise, bir önceki aya göre 0,9 puan azalarak yüzde 76,4 olmuştur. Ocak ayında kapasite kullanım oranı yatırım mallarında bir önceki aya göre 1,7 puan azalışla 75,7 olmuştur. Ara mallarda ise 0,2 puan azalarak 76,5'ye ulaşmıştır. Tüketim mallarında 0,6 puan azalışla 74,0'ya çıkarken, dayanıklı tüketim mallarında 1,1 puan azalarak 72,3 olmuştur. Dayanıklı tüketim mallarında ise 0,4 puan azalarak 74,4 seviyesinde gerçekleşmiştir.¹²

KKO ve Mevsimsel Etkilerden Arındırılmış KKO (%)

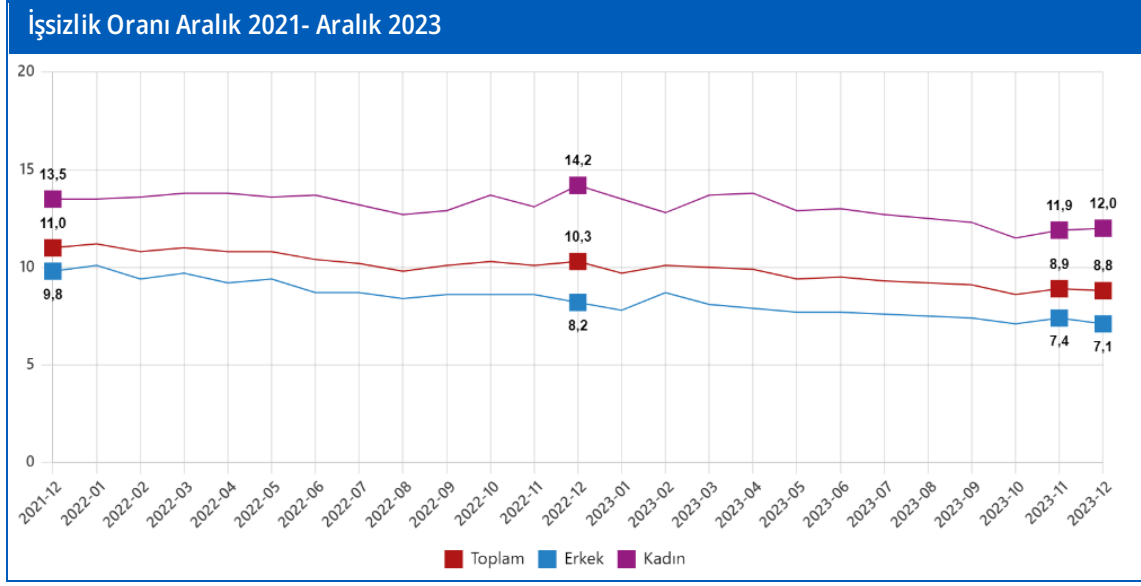
Kaynak:Merkez Bankası

İşsizlik 2023'ün Aralık Ayında %8,8 Olarak Gerçekleşti

Mevsim etkilerinden arındırılmış işsizlik oranı 2023 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre 12 bin kişi azalarak 3 milyon 98 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 0,1 puan azalarak %8,8 seviyesinde gerçekleşmiştir. İstihdam edilenlerin sayısı 2023 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre 399 bin kişi artarak 32 milyon 56 bin kişi, istihdam

¹² TCMB, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı [2](#)

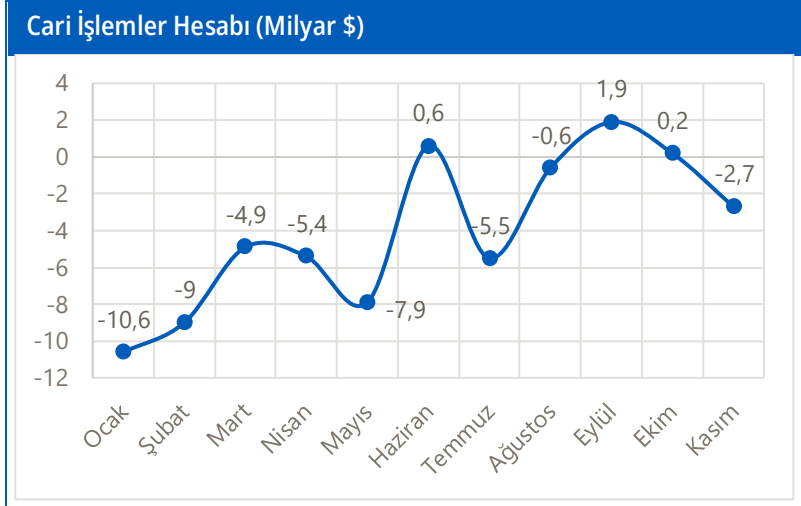
oranı ise 0,6 puan artarak %48,8 olmuştur. İşgücü 2023 yılı Aralık ayında bir önceki aya göre 387 bin kişi artarak 35 milyon 154 bin kişi, işgücüne katılma oranı ise 0,5 puan artarak %53,5 olarak gerçekleşmiştir. ¹³

Kaynak:TÜİK

Kasım 2023 Döneminde Cari İşlemler Açığı 2,7 Milyar \$ Oldu

2023 yılı Kasım ayında cari işlemler dengesi, 2.722 milyon dolar açık vermiştir. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise 2,15 milyar \$ fazla vermiştir. Ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığı 4,4 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Hizmetler dengesi kaynaklı girişler 3,0 milyar \$ seviyesinde gerçekleşmiştir.

Kaynak:Merkez Bankası

Söz konusu kalem altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler ise 2,3 milyar \$ olmuştur¹⁴.

Ciro Endeksi Yıllık %69,0 Oranında Arttı

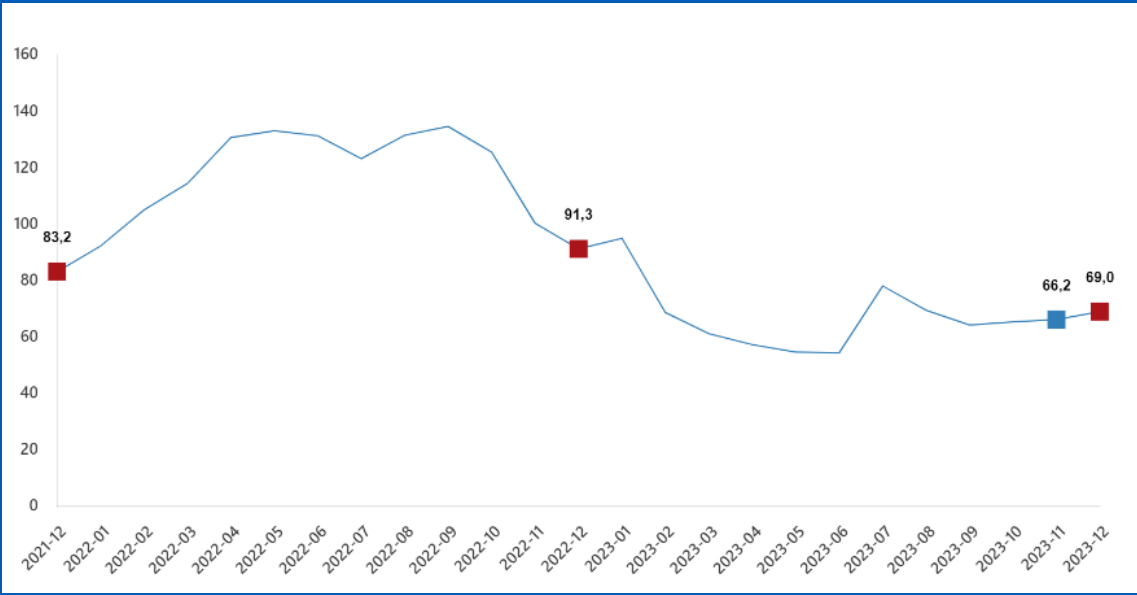
2023 yılı Aralık ayında ciro endeksi oranı sanayi, inşaat, ticaret ve hizmet sektörleri toplamında yıllık bazda %69 oranında artarken, aylık bazda %6,6 artmıştır. Alt detaylarına bakıldığında ise sanayi endeksi aylık bazda %6,2, inşaat ciro endeksi %4,3, ticaret ciro endeksi %7,4 ve hizmet ciro endeksi %5,4 artmıştır.¹⁵

¹³ TÜİK, İşgücü İstatistikleri [2](#)

¹⁴ TCMB, Ödemeler Dengesi İstatistikleri [2](#)

¹⁵ TÜİK, Ciro Endeksleri [2](#)

Toplam Ciro Yıllık Değişim Oranı (%), Aralık 2023

Kaynak:TÜİK

Tüketici Fiyat Endeksi Ocak Ayında Yıllık %64,77 Oldu

Tüketici fiyat endeksi, 2024 yılı ocak ayında bir önceki aya göre %6,70, bir önceki yılın aynı ayına göre %64,86 ve on iki aylık ortalamalara göre %54,72 olarak gerçekleşti.¹⁶ Ocak ayında bir önceki yılın aynı ayına göre en az artış gösteren ana grup %40,62 ile giyim ve ayakkabı olurken, bir önceki yılın aynı ayına göre artışın en yüksek olduğu ana grup ise %92,27 ile lokanta ve oteller olmuştur. Yurt içi üretici fiyat endeksi ise 2024 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre %4,14, bir önceki yılın aynı ayına göre %44,20 ve on iki aylık ortalamalara göre %47,35 artış göstermiştir¹⁷. Yıllık azalış gösteren alt sektörler %32,00 ile elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme ve %4,06 ile enerji olmuştur. Buna karşılık, diğer madencilik ve taş ocaklığı ürünleri %65,03; Su temini %66,35; içecekler %64,94 ile endekslerin en fazla arttığı alt sektörler olmuştur.

Tüketici Fiyat Endeksi Değişim Oranı (%), Ocak 2024

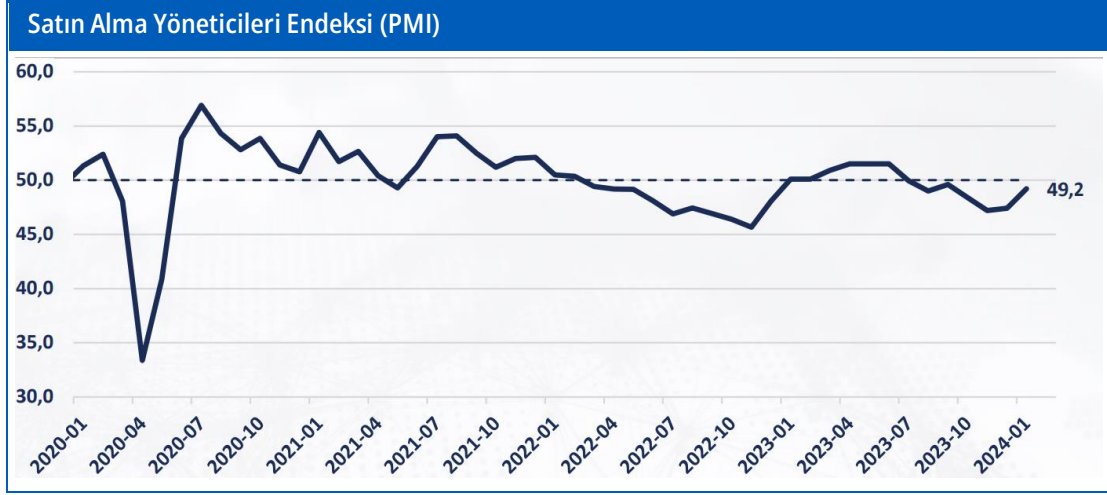

Kaynak:TÜİK

¹⁶ TÜİK, Tüketici Fiyat Endeksi [z](#)

Türkiye'nin PMI Değeri Ocak Ayında 49,2 Olarak Gerçekleşti

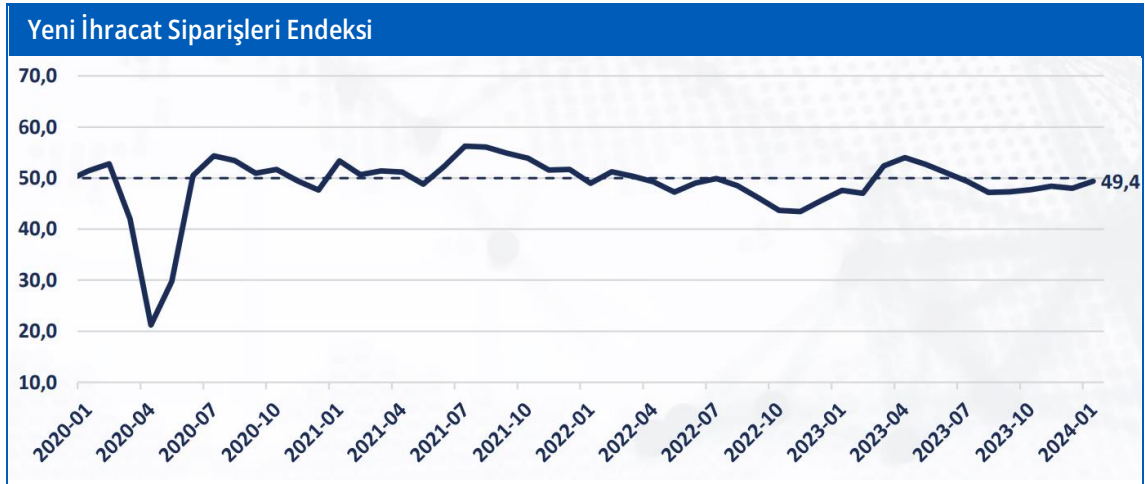
Satınalma Yöneticileri Endeksleri (Purchasing Managers' Indices - PMI), ekonomik faaliyet koşullarının ölçümü açısından yakından takip edilen göstergeler arasında yer almaktadır. PMI'lar ekonomik koşullara ilişkin önemli bir öncü göstergedir. PMI'ların 50'den büyük olması önceki aya kıyasla bir artış olduğu anlamını taşıırken, 50'den küçük olması ise önceki aya göre düşüş olarak değerlendirilmektedir. Bu kapsamda PMI Endeksleri ilgili ekonomi ve sektörün faaliyet koşullarındaki değişimin yönünü göstermektedir. 2024 yılı ocak ayında Türkiye'nin PMI değeri bir önceki aya kıyasla 1,8 puan artış ve bir önceki yılın ocak ayına kıyasla 0,9 puan azalış ile 49,2 düzeyinde gerçekleşmiştir¹⁸

Kaynak:Ticaret Bakanlığı

Ocak Ayında Türkiye'nin Yeni İhracat Siparişleri Endeks Değeri 49,4 Oldu

Satınalma yöneticileri ile yapılan görüşme ve anketlerden elde edilen veriler analiz edilerek hazırlanan "Yeni İhracat Siparişleri Endeksi" mal ve hizmet sektörlerindeki yurt dışı talebi ölçen bir göstergedir. Bu sayede ülke ve sektör bazında ihracat talebinde zaman içinde meydana gelen değişimler takip edilebilmektedir. Endeks değerinin 50'nin altında olması talepteki düşüşü, 50'nin üstünde olması talepteki artışı ifade ederken, 50 değeri bir değişimin olmadığını göstermektedir. Yeni İhracat Siparişleri Endeks değeri 2023 yılı ocak ayında bir önceki aya kıyasla 1,4 puan artış ve bir önceki yılın ocak ayına kıyasla 1,8 puan artış ile 49,4 olarak gerçekleşmiştir.

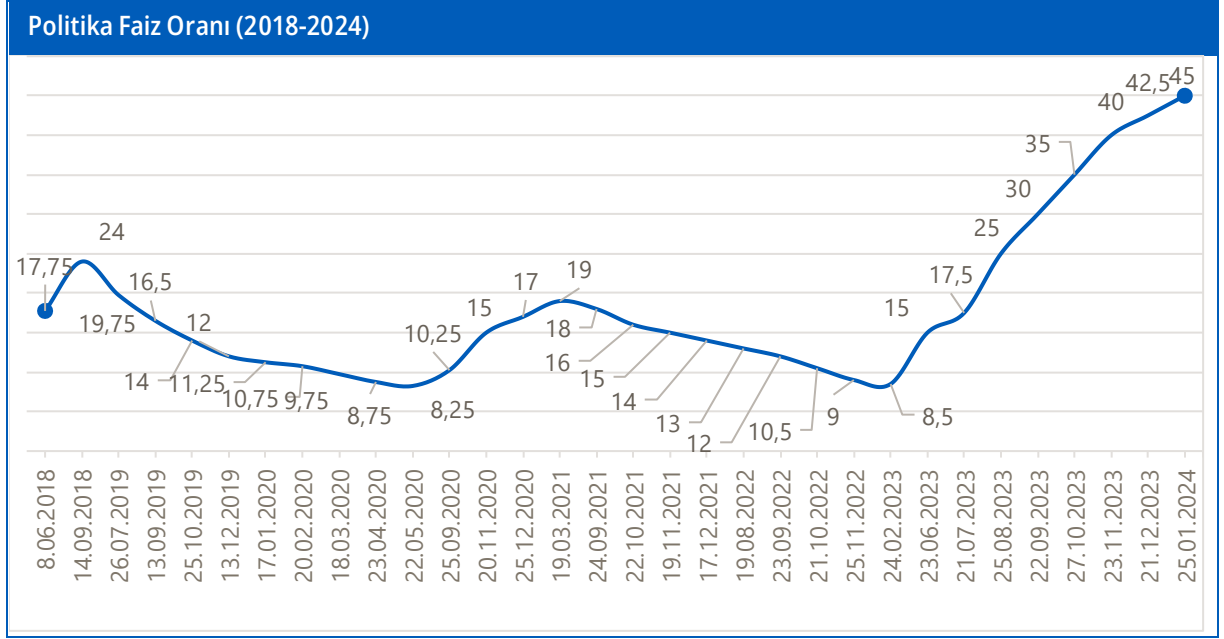

Kaynak:Ticaret Bakanlığı

¹⁸ Ticaret Bakanlığı, Ekonomik Görünüm [2](#)

Ocak ayında politika faizi %45 olarak belirlendi.

Para Politikası Kurulu'nun (Kurul) son toplantısında, bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 42,5'tan yüzde 45'e yükseltilmesine karar verildi. Kurul; yurt içi talebin mevcut seviyesi, hizmet fiyatlarındaki katılık ve jeopolitik risklerin enflasyon baskılarını canlı tutmakta olduğunu belirtmiştir. Ancak, yakın döneme ilişkin göstergelerin, parasal sıkılaştırmanın finansal koşullara yansımalarıyla yurt içi talepteki dengelenmenin, öngörülen dezenflasyon süreci ile tutarlı seyrettiğine işaret etmekte olduğu yine kurul tarafından belirtilmiştir. Bu çerçevede kurul, politika kararlarını parasal sıkılaştırmanın gecikmeli etkilerini de dikkate alarak, enflasyonun ana eğilimini geriletecek ve orta vadede yüzde 5 hedefine ulaştıracak parasal ve finansal koşulları sağlayacak şekilde belirlemeye devam edeceğini belirtmiştir.¹⁹

Kaynak: Merkez Bankası

2 Şubat 2024 tarihi itibarıyla toplam kredi hacmi 11,9 trilyon TL'ye ulaştı

BDDK tarafından 2 Şubat 2024 tarihinde yayınlanan haftalık bankacılık sektörü verilerine göre TL cinsinden toplam kredi hacmi 8,0 trilyon TL'ye, yabancı para cinsinde TL eşdeğeri olarak ise 3,9 trilyon TL'ye ulaşmıştır.²⁰

Krediler			
Sektör / Krediler (2 Şubat 2024 Cuma) (Milyon TL)	TL Cinsinden	Yabancı Para Cinsinden	Toplam
Toplam Krediler	8.014.982	3.926.127	11.941.109
Tüketici Kredileri ve Bireysel Kredi Kartları	2.777.431	3.141	2.780.572
Ticari ve Diğer Krediler	5.237.550	3.922.986	9.160.536
Taksitli Tic. Krd. ve Kurumsal Kredi Kartları	1.001.769	445.935	1.447.705
KOBİ Kredileri	2.802.699	455.623	3.258.322

Kaynak: BDDK

¹⁹ Faiz Oranlarına İlişkin Basın Duyurusu [↗](#)

²⁰ BDDK, Haftalık Bankacılık Sektörü Verileri [↗](#)

Türkiye Dış Ticareti

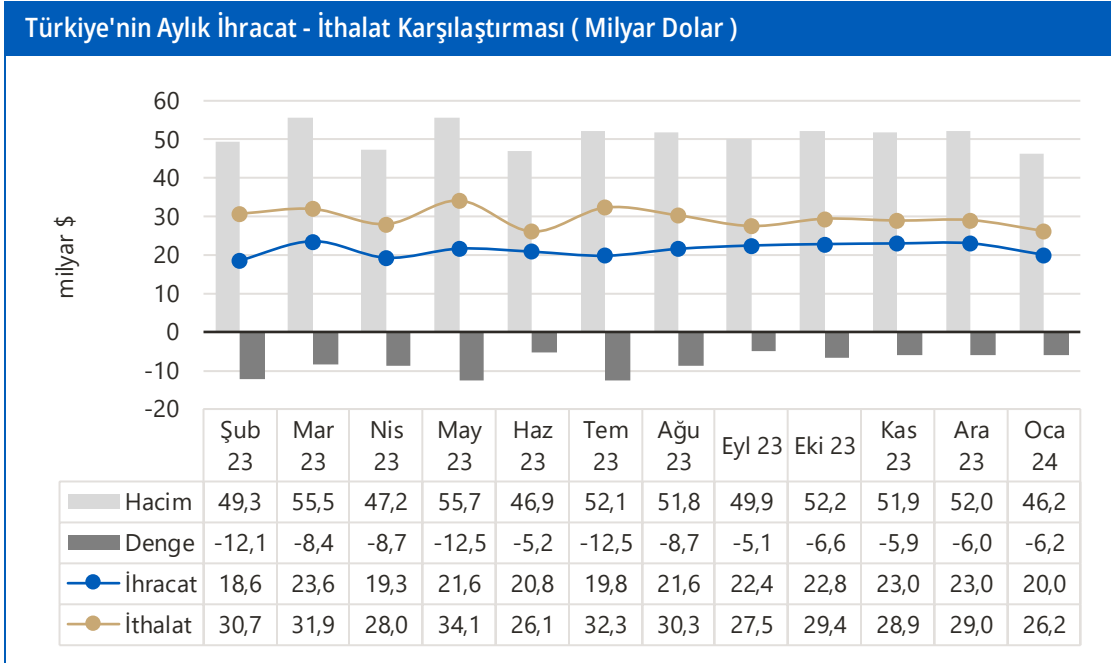
Ocak ayında ihracat %3,6 artışla 20 milyar \$ oldu

2024 yılının Ocak ayında Türkiye ihracatı %3,6 artışla 20 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. Bu dönemde toplam ithalat %22 azalışla 26,2 milyar \$'a yükselmiştir. Dış ticaret hacmi ise %12,7 azalışla 46,2 milyar \$'a ulaşmıştır. İlgili ayda ihracatın ithalatı karşılama oranı %76,44 olarak gerçekleşmiştir²¹.

Türkiye Dış Ticareti		
	Ocak 2024	Değ. (%)
İhracat (milyar \$)	20,0	3,6
İthalat (milyar \$)	26,2	-22,0
Dış Ticaret Hacmi (milyar \$)	46,2	-12,7
Dış Ticaret Dengesi (milyar \$)	-6,2	-56,8
İhracatın İthalatı Karşılama Oranı (%)	76,4	-

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Son 12 aylık dönemde aylık ortalama ihracat 21,4 milyar \$, ortalama ithalat ise 29,5 milyar \$ olmuştur. Son 1 yılda en yüksek ihracat rakamına 23,6 milyar \$ ile 2023 yılı Mart ayında erişilmiştir. En düşük ihracat ise 18,6 milyar \$ ile 2023 yılı Şubat ayında gerçekleşmiştir. En yüksek aylık ithalat 34,1 milyar \$ ile 2023 yılı Mayıs ayında, en düşük ithalat ise 26,1 milyar \$ ile 2023 yılı Haziran ayında olmuştur.

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

²¹ Ticaret Bakanlığı, Ocak Ayı Dış Ticaret İstatistik Tabloları [21](#)

Ocak ayında en fazla ihracat yapılan ülke grubu 8,34 milyar \$ ile Avrupa Birliği oldu

Bölgesel bazda ülkemizin en büyük ticaret ortağı konumunda bulunan Avrupa Birliği ile ihracatımız 2024 yılı Ocak ayında geçen yıla göre %2,3 oranında artarak 8,34 milyar \$ olarak gerçekleşti. Toplam ihracat içindeki payı ise %41,6 oldu. 2024 yılı Ocak ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen ikinci bölge Yakın ve Orta Doğu olup, bu bölgeye gerçekleştirilen ihracat %13,3 oranında artış ve %18,4 pay ile 3,7 milyar \$'a ulaşmıştır. İlgili dönemde Diğer Avrupa (AB Hariç) ülkeleri 2,8 milyar \$ ihracat, %13,2 azalış ve %13,9 pay ile en fazla ihracat gerçekleştirilen 3. ülke grubu olmuştur.

Ülke Grupları İhracat Dağılımı				
Sıra	Ülke Grupları	Ocak 2024		Pay (%)
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	
1	Avrupa Birliği	8.340	2,3	41,6
2	Yakın ve Orta Doğu	3.687	13,3	18,4
3	Diğer Avrupa (AB Hariç)	2.787	-13,2	13,9
4	Diğer Asya	1.548	14,9	7,7
5	Kuzey Amerika	1.352	6,0	6,7
6	Kuzey Afrika	1.090	20,3	5,4
7	Diğer Afrika	628	10,0	3,1
8	"Orta Amerika ve Karayipler	223	15,4	1,1
9	Güney Amerika	221	15,7	1,1
10	Avustralya ve Yeni Zelanda	107	49,4	0,5
	Diğerleri	46	-70,3	0,2
	Toplam	20.028	3,6	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Avrupa Birliği (AB): Fransa, Hollanda, Almanya, İtalya, İrlanda, Danimarka, Yunanistan, Portekiz, İspanya, Belçika, Lüksemburg, İsveç, Finlandiya, Avusturya, Malta, Estonya, Letonya, Litvanya, Polonya, Çekya, Slovakya, Macaristan, Romanya, Bulgaristan, Slovenya, Hırvatistan

Diğer Avrupa (AB hariç): Birleşik Krallık, İzlanda, Norveç, Lihtenştayn, İsviçre, Faroe Adaları, Andorra, Cebelitanik, Vatikan, San Marino, Arnavutluk, Ukrayna, Belarus, Moldova, Rusya Federasyonu, Bosna Hersek, Kosova, Kuzey Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Kuzey Afrika: Ceuta, Melilla, Fas, Cezayir, Tunus, Libya, Mısır, Batı Sahra

Diğer Afrika: Sudan, Güney Sudan, Moritanya, Mali, Burkina Faso, Nijer, Çad, Cabo Verde, Senegal, Gambiya, Gine-Bissau, Gine, Sierra Leone, Liberya, Kotdivuar, Gana, Togo, Benin, Nijerya, Kamerun, Orta Afrika Cumhuriyeti, Ekvator Ginesi, Sao Tome ve Prinsipe, Gabon, Kongo, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Ruanda, Burundi, Saint Helena, Angola, Etiyopya, Eritre, Cibuti, Somali, Kenya, Uganda, Tanzanya, Seyşeller, Britanya Hint Okyanus Toprakları, Mozambik, Madagaskar, Mauritius, Komorlar, Zambiya, Zimbabve, Malavi, Güney Afrika Cumhuriyeti, Namibya, Botswana, Esvatini, Lesotho

Kuzey Amerika: Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Grönland, Saint Pierre ve Miquelon

Orta Amerika ve Karayipler: Meksika, Bermuda, Guatemala, Belize, Honduras, El Salvador, Nikaragua, Kosta Rika, Panama, Anguilla, Küba, Saint Kitts ve Nevis, Haiti, Bahamalar, Turks ve Caicos Adaları, Dominik Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri Virjin Adaları, Antigua ve Barbuda, Dominika, Cayman Adaları, Jamaika, Saint Lucia, Saint Barthelemy, Saint Vincent ve Grenadinler, Britanya Virjin Adaları, Barbados, Montserrat, Trinidad ve Tobago, Grenada, Aruba, Curaçao, Bonaire, Sint Eustatius ve Saba, Sint Maarten (Hollanda kısmı)

Güney Amerika: Kolombiya, Venezuela, Guyana, Surinam, Ekvator, Peru, Brezilya, Şili, Boliviya, Paraguay, Uruguay, Arjantin, Falkland Adaları (Malvinas)

Yakın ve Orta Doğu: Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan, Lübnan, Suriye, Irak, İran, İsrail, Filistin, Ürdün, Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman, Yemen

Diğer Asya: Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Tacikistan, Kırgızistan, Doğu Timor, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Bangladeş, Maldivler, Sri Lanka, Nepal, Butan, Myanmar, Tayland, Laos, Vietnam, Kamboçya, Endonezya, Malezya, Brunei, Singapur, Filipinler, Moğolistan, Çin, Kuzey Kore, Güney Kore, Japonya, Tayvan, Hong Kong, Makao

Ocak ayında en fazla ithalat yapılan ülke grubu 7,9 milyar \$ ile Avrupa Birliği

2024 yılının Ocak ayında Türkiye'nin toplamda en fazla ithalat gerçekleştirdiği ülke grubu Avrupa Birliği ülkeleri olmuştur. Avrupa Birliği ülke grubu ile ithalat Ocak ayında geçen yıla göre %9,2 oranında artarak 7,9 milyar \$ olarak gerçekleşti. Toplam ithalat içindeki payı ise %30,2 oldu. 2024 yılı Ocak ayında en fazla ithalat gerçekleştirilen ikinci bölge Diğer Asya olup, bu bölgeye gerçekleştirilen ithalat %17,1 oranında azalış ve %23,0 pay ile 6,37 milyar \$'a ulaşmıştır. İlgili dönemde Diğer Avrupa lkeleri (AB Hariç) 5,88 milyar \$ ithalat, %44,1 azalış ve %22,4 pay ile en fazla ithalat gerçekleştirilen 3. lke grubu olmuştur.

lke Grupları İthalat Dağılımı				
		Ocak 2024		
Sıra	lke Grupları	İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Avrupa Birliği	7.912	9,2	30,2
2	Diğer Asya	6.028	-17,1	23,0
3	Diğer Avrupa (AB Hariç)	5.876	-44,1	22,4
4	Yakın ve Orta Doğu	2.306	32,2	8,8
5	Kuzey Amerika	1.984	54,1	7,6
6	Kuzey Afrika	871	29,5	3,3
7	Güney Amerika	588	24,6	2,2
8	Diğer Afrika	363	90,3	1,4
9	Avustralya ve Yeni Zelanda	156	-6,4	0,6
10	Orta Amerika ve Karayipler	112	-0,7	0,4
	Diğer lke ve Bölgeler	7	-99,8	0,0
	Toplam	26.201	-22,0	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Avrupa Birliği (AB): Fransa, Hollanda, Almanya, İtalya, İrlanda, Danimarka, Yunanistan, Portekiz, İspanya, Belçika, Lüksemburg, İsveç, Finlandiya, Avusturya, Malta, Estonya, Letonya, Litvanya, Polonya, Çekya, Slovakya, Macaristan, Romanya, Bulgaristan, Slovenya, Hırvatistan

Diğer Avrupa (AB hariç): Birleşik Krallık, İzlanda, Norveç, Lihtenştayn, İsviçre, Faroe Adaları, Andorra, Cebelitank, Vatikan, San Marino, Arnavutluk, Ukrayna, Belarus, Moldova, Rusya Federasyonu, Bosna Hersek, Kosova, Kuzey Makedonya, Karadağ, Sırbistan, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

Kuzey Afrika: Ceuta, Melilla, Fas, Cezayir, Tunus, Libya, Mısır, Batı Sahra

Diğer Afrika: Sudan, Güney Sudan, Moritanya, Mali, Burkina Faso, Nijer, ad, Cabo Verde, Senegal, Gambia, Gine-Bissau, Gine, Sierra Leone, Liberya, Kotdivuar, Gana, Togo, Benin, Nijerya, Kamerun, Orta Afrika Cumhuriyeti, Ekvator Ginesi, Sao Tome ve Prinsipe, Gabon, Kongo, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Ruanda, Burundi, Saint Helena, Angola, Etiyopya, Eritre, Cibuti, Somali, Kenya, Uganda, Tanzanya, Seyşeller, Britanya Hint Okyanus Toprakları, Mozambik, Madagaskar, Mauritius, Komorlar, Zambiya, Zimbabve, Malavi, Güney Afrika Cumhuriyeti, Namibya, Botswana, Esvatini, Lesotho

Kuzey Amerika: Amerika Birleşik Devletleri, Kanada, Grönland, Saint Pierre ve Miquelon

Orta Amerika ve Karayipler: Meksika, Bermuda, Guatemala, Belize, Honduras, El Salvador, Nikaragua, Kosta Rika, Panama, Anguilla, Küba, Saint Kitts ve Nevis, Haiti, Bahamalar, Turks ve Caicos Adaları, Dominik Cumhuriyeti, Amerika Birleşik Devletleri Virjin Adaları, Antigua ve Barbuda, Dominika, Cayman Adaları, Jamaika, Saint Lucia, Saint Barthelemy, Saint Vincent ve Grenadinler, Britanya Virjin Adaları, Barbados, Montserrat, Trinidad ve Tobago, Grenada, Aruba, Curaçao, Bonaire, Sint Eustatius ve Saba, Sint Maarten (Hollanda kısmı)

Güney Amerika: Kolombiya, Venezuela, Guyana, Surinam, Ekvator, Peru, Brezilya, şili, Bolivya, Paraguay, Uruguay, Arjantin, Falkland Adaları (Malvinas)

Yakın ve Orta Doğu: Gürcistan, Ermenistan, Azerbaycan, Lübnan, Suriye, Irak, İran, İsrail, Filistin, Ürdün, Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn, Katar, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman, Yemen

Diğer Asya: Kazakistan, Türkmenistan, Özbekistan, Tacikistan, Kırgızistan, Doğu Timor, Afganistan, Pakistan, Hindistan, Bangladeş, Maldivler, Sri Lanka, Nepal, Butan, Myanmar, Tayland, Laos, Vietnam, Kamboçya, Endonezya, Malezya, Bruney, Singapur, Filipinler, Moğolistan, Çin, Kuzey Kore, Güney Kore, Japonya, Tayvan, Hong Kong, Makao

2024 yılı Ocak ayında en fazla ihracat yapılan ülke 1,76 milyar \$ ile Almanya

2024 yılı Ocak ayında en çok ihracat yapılan ülke geçen yılın aynı dönemine göre %3,4 azalış ve 1,76 milyar \$ ile Almanya olmuştur. Toplam ihracat içindeki payı ise %8,8 olarak gerçekleşmiştir. Ocak ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen ikinci ülke ise ABD olmuştur. İlgili ülkeye ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %3,4 oranında artarak 1,22 milyar \$ olarak gerçekleşmiş ve toplam ihracat içinde %6,1 oranında bir payı oluşturmuştur. En fazla ihracat gerçekleştirilen üçüncü ülke ise Irak olmuştur. Bu ülkeye ihracat %5,5 artarak 1,1 milyar \$ seviyesine çıkmıştır. Toplam ihracat içindeki payı ise %5,5 oranındadır.

En Fazla İhracat Yapılan 20 Ülke				
Sıra	Ülke	Ocak 2024		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Almanya	1.764	-3,4	8,8
2	ABD	1.223	3,4	6,1
3	Irak	1.099	26,9	5,5
4	İtalya	1.010	10,5	5
5	İngiltere	994	4,3	5
6	İspanya	771	-7,3	3,8
7	Fransa	744	-3,8	3,7
8	Rusya	631	-39,3	3,2
9	Hollanda	611	0,7	3,1
10	BAE	580	42,3	2,9
11	Romanya	500	3,4	2,5
12	Polonya	475	4,7	2,4
13	Bulgaristan	379	15,4	1,9
14	Yunanistan	375	77,7	1,9
15	Belçika	354	6,2	1,8
16	İsrail	350	-27,8	1,7
17	İran	325	34,9	1,6
18	Suudi Arabis- tan	302	39,3	1,5
19	Çin	277	24,6	1,4
20	Mısır	275	9,7	1,4
	Liste Toplamı	13.038	3,3	65,1
	Diğer	6.990	4,3	34,9
	Toplam	20.028	3,6	100

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

2024 yılı Ocak ayında en fazla ithalat yapılan ülke 4 milyar \$ ile Rusya

2024 yılı Ocak ayında en çok ithalat yapılan ülke geçen yılın aynı dönemine göre %20,2 azalış ve 3,99 milyar \$ ile Rusya olmuştur. Toplam ithalat içindeki payı ise %15,2 olarak gerçekleşmiştir. Ocak ayında en fazla ithalat gerçekleştirilen ikinci ülke ise Çin olmuştur. İlgili ülkeye ihracat geçen yılın aynı dönemine göre %18,7 oranında azalarak 2,89 milyar \$ olarak gerçekleşmiş ve toplam ithalat içinde %11,0 oranında bir payı oluşturmuştur. En fazla ithalat gerçekleştirilen üçüncü ülke ise Almanya olmuştur. Bu ülkeye ithalat %6,1 artarak 1,92 milyar \$ seviyesine çıkmıştır. Toplam ithalat içindeki payı ise %7,3 oranındadır.

En Fazla İthalat Yapılan 20 Ülke				
Sıra	Ülke	Ocak 2024		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Rusya	3.990	-20,2	15,2
2	Çin	2.892	-18,7	11,0
3	Almanya	1.919	6,1	7,3
4	ABD	1.831	49,6	7,0
5	İtalya	1.200	17,6	4,6
6	Fransa	925	34,1	3,5
7	İsviçre	837	-80,7	3,2
8	İspanya	628	15,0	2,4
9	İngiltere	574	17,9	2,2
10	Güney Kore	573	-11,9	2,2
11	BAE	485	10,6	1,9
12	İran	479	88,9	1,8
13	Kazakistan	456	40,8	1,7
14	Azerbaycan	417	565,4	1,6
15	Hindistan	401	-43,0	1,5
16	Polonya	394	7,3	1,5
17	Japonya	375	-7,2	1,4
18	Belçika	373	6,0	1,4
19	Hollanda	372	25,4	1,4
20	Cezayir	329	160,3	1,3
	Liste Toplamı	19.448	-14,1	74,2
	Diğer	6.753	-38,3	25,8
	Toplam	26.201	-22,0	100

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Ocak ayında en fazla ihracat gerçekleştirilen sektör Otomotiv Endüstrisi

2024 yılı Ocak ayında sektör bazında Otomotiv Endüstrisi 2,78 milyar \$ ihracat ve %16,2 pay ile en fazla ihracat gerçekleştirilen sektör olmuştur. Kimyevi Maddeler ve Mamulleri sektörü 2,35 milyar \$ ihracat ve %8,3 payla ikinci sırada yer almıştır. Hazırgiyim ve Konfeksiyon sektörü ise 1,42 milyar \$ ihracat ve %8,3 payla Ocak ayında en fazla ihracat gerçekleştiren üçüncü sektör olmuştur. Ocak ayında Türkiye ihracatının kilogram birim fiyatı %-5,0 azalışla 1,48 \$ olarak gerçekleşmiştir²².

Türkiye İhracatının Sektörel Dağılımı						
Sıra	Sektör	Ocak 2024				
		İhracat (milyar \$)	Değ. (%)	Pay (%)	Birim Fiyat (\$ / kg)	Birim Fiyat Değişim (%)
1	Otomotiv Endüstrisi	2,78	2,51	16,2	7,97	0,73
2	Kimyevi Maddeler ve Mamulleri	2,35	1,99	13,6	0,96	-20,81
3	Hazırgiyim ve Konfeksiyon	1,42	-12,42	8,3	15,60	-4,18
4	Elektrik ve Elektronik	1,21	3,17	7,0	4,36	-14,59
5	Çelik	1,13	2,14	6,6	0,93	-15,96
6	Hububat, Bakliyat, Yağlı Tohumlar ve Mamulleri	1,03	5,38	6,0	0,93	-16,04
7	Demir ve Demir Dışı Metaller	0,94	-10,47	5,5	4,42	-4,79
8	Makine ve Aksamları	0,82	-1,99	4,8	6,51	-3,60
9	Tekstil ve Hammaddeleri	0,79	-3,62	4,6	3,74	-13,43
10	Mobilya, Kağıt ve Orman Ürünleri	0,60	-3,24	3,5	1,30	-13,42
11	İklimlendirme Sanayii	0,55	4,61	3,2	5,88	-4,73
12	Mücevher	0,46	10,69	2,7	390,45	-41,03
13	Madencilik Ürünleri	0,45	1,18	2,6	0,24	29,95
14	Yaş Meyve ve Sebze	0,37	13,24	2,1	0,69	4,20
15	Su Ürünleri ve Hayvansal Mamuller	0,36	31,72	2,1	3,28	4,42
16	Savunma ve Havacılık Sanayii	0,33	18,42	1,9	61,03	-11,98
17	Çimento Cam Seramik ve Toprak Ürünleri	0,33	-9,74	1,9	0,15	-10,67
18	Halı	0,24	14,56	1,4	3,11	-2,32
19	Meyve Sebze Mamulleri	0,23	36,60	1,4	1,38	-0,81
20	Fındık ve Mamulleri	0,21	45,51	1,2	7,67	23,26
21	Gemi, Yat ve Hizmetleri	0,17	749,75	1,0	5,44	324,60
22	Kuru Meyve ve Mamulleri	0,16	26,21	0,9	4,14	23,33
23	Deri ve Deri Mamulleri	0,12	-32,05	0,7	10,02	-13,45
24	Zeytin ve Zeytinyağı	0,08	-29,93	0,5	5,17	40,10
25	Tütün	0,06	-25,03	0,4	8,51	6,46
26	Süs Bitkileri ve Mamulleri	0,01	0,33	0,1	2,59	3,06
	Toplam (TİM Verileri)	17,2	1,77	100,0	1,48	-4,59
	İhracatçı Birlikleri Kaydından Muaf İhracat ile Antrepo ve Serbest Bölgeler Farkı	2,82	16,8	14,1	-	-
	Genel İhracat Toplamı	20,03	3,64	100,0	-	-

Kaynak: TİM

²² TİM, İhracat Rakamları [Z](#)

Fasıl bazında en fazla ihracat yapılan ürün grubu 'motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı'

Ocak ayında fasıl bazında en fazla ihracat yapılan ürün gruplarında ilk sırada 2,4 milyar \$ ile 'motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı' yer almaktadır. Geçen yıla göre bu ürün grubundaki ihracat %4,4 artmıştır. Bu ürün grubunu 'kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları' ürün grubundaki ihracat %1,2 azalış ve 1,9 milyar \$ ile takip etmektedir. 'Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar' ürün grubundaki ihracat ise bir önceki yıla göre %15,1 artışla 1,3 milyar \$ olarak gerçekleşerek bu dönemde en fazla ihracat gerçekleştirilen 3. ürün grubu olmuştur.

En Fazla İhracat Yapılan 20 Fasıl				
Sıra	Fasıl Kodu	Fasıl Açıklaması	Ocak	
			İhracat (milyon \$)	Değişim (%)
1	87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	2.408	4,4
2	84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	1.920	-1,2
3	27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	1.316	15,1
4	85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	1.161	3,3
5	39	Plastikler ve mamulleri	830	0,1
6	71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	793	8,1
7	61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	766	-8,0
8	73	Demir veya çelikten eşya	735	-7,1
9	72	Demir ve çelik	701	6,5
10	62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	626	-10,9
11	8	Yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler	585	26,9
12	76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	423	-5,8
13	94	Mobilyalar, yatak takımları, aydınlatma cihazları, reklam lambaları, ışıklı tabelalar vb., prefabrik yapılar	384	-1,5
14	20	Sebzeler, meyveler, sert kabuklu meyveler ve bitkilerin diğer kısımlarından elde edilen müstahzarlar	304	33,5
15	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	295	-5,9
16	7	Yenilen sebzeler ve bazı kök ve yumrular	292	30,2
17	15	Hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlar, hazır yemeklik katı yağlar, hayvansal ve bitkisel mumlar	253	-10,5
18	28	İnorganik kimyasallar, kıymetli metal, radyoaktif element, metal ve izotopların organik-anorganik bileşikleri	245	5,9
19	57	Halılar ve diğer dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları	244	13,8
20	25	Tuz, kükürt, topraklar ve taşlar, alçılar, kireçler ve çimento	235	-3,2
		Liste Toplamı	14.515	3,0
		Diğer	5.513	5,5
		Toplam	20.028	3,6

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TÜİK

Fasıl bazında en fazla ithalat yapılan ürün grubu 'mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar'

Ocak ayında fasıl bazında en fazla ithalat yapılan ürün gruplarında ilk sırada 6,5 milyar \$ ile 'mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar' yer almaktadır. Geçen yıla göre bu ürün grubundaki ithalat %26,6 azalmıştır. Bu ürün grubunu 'kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları' ürün grubundaki ithalat %1,0 azalış ve 2,98 milyar \$ ile takip etmektedir. 'Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı' ürün grubundaki ithalat ise bir önceki yıla göre ihmal edilebilir bir değişim göstererek yine 2 milyar \$ olarak gerçekleşmiş ve bu dönemde en fazla ithalat gerçekleştirilen 3. ürün grubu olmuştur.

En Fazla İthalat Yapılan 20 Fasıl				
Sıra	Fasıl Kodu	Fasıl Açıklaması	Ocak	
			İthalat (milyon \$)	Değişim (%)
1	27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar	6.453	-26,6
2	84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları	2.976	-1,0
3	85	Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı	2.011	0,0
4	87	Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı	1.970	31,7
5	72	Demir ve çelik	1.929	10,9
6	71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar	1.354	-74,1
7	39	Plastikler ve mamulleri	1.084	-17,1
8	29	Organik kimyasal ürünler	670	-14,6
9	90	Optik, fotoğraf, sinema, ölçü, kontrol, ayar, tıbbi, cerrahi alet ve cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	479	-1,2
10	76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	394	-21,7
11	74	Bakır ve bakırdan eşya	387	-31,4
12	30	Eczacılık ürünleri	366	-12,6
13	38	Muhtelif kimyasal maddeler (biodizel, yangın söndürme maddeleri, dezenfektanlar, haşarat öldürücüler, vb.)	313	-7,7
14	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	290	-10,5
15	88	Hava taşıtları, uzay taşıtları ve bunların aksam ve parçalar	289	13,8
16	73	Demir veya çelikten eşya	276	-10,3
17	12	Yağlı tohum ve meyveler, muhtelif tane, tohum ve meyveler, sanayide ve tıpta kullanılan bitkiler, saman ve kaba yem	246	-7,6
18	23	Gıda sanayiinin kalıntı ve döküntüleri, hayvanlar için hazırlanmış kaba yemler	234	29,5
19	10	Hububat	233	-52,0
20	48	Kağıt ve karton, kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	230	-18,2
		Liste Toplamı	22.183	-23,1
		Diğer	4.018	-15,4
		Toplam	26.201	-22,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı, TÜİK

'Yüksek teknolojili' ürünlerin ihracatı Ocak ayında %37,3 arttı

Türkiye ihracatı teknoloji yoğunluğuna göre incelendiğinde, Ocak ayında 'yüksek teknolojili ürünler' ihracatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %37,3 artışla ve %3,5 payla 643 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 'Orta yüksek teknolojili ürünler' ihracatı ise %36,3 pay ile 6,77 milyar \$'a ulaşmıştır. 'Orta düşük teknolojili ürünler' ihracatı geçen yıla kıyasla %3,7 artışla ve %27,2 payla 5,06 milyar \$ olmuştur. 'Düşük teknolojili ürünler' ihracatı bu dönemde %3,0 artış ve %33,0 pay ile 6,15 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün İhracatı				
Sınıflama Kodu	İmalat Sanayi Teknoloji Sınıfı Açıklaması	Ocak 2024		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yüksek Teknolojili Ürünler	643	37,3	3,5
2	Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	6.766	0,0	36,3
3	Orta Düşük Teknolojili Ürünler	5.061	2,9	27,2
4	Düşük Teknolojili Ürünler	6.153	3,7	33,0
	Toplam	18.623	3,0	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Teknoloji Yoğunluğuna Göre Ürün Grupları Sınıflaması Eurostat tarafından NACE Rev.2 sınıflaması baz alınarak hazırlanmış, ISIC Rev.4 sınıflamasına uyarlanmıştır. Sınıflama aşağıdaki detayları içermektedir.

Yüksek Teknoloji: Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ait malzemelerin imalatı (21), Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı (26), Hava ve uzay araçları ve ilgili makinelerin imalatı (30.3)

Orta Yüksek Teknoloji: Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (20), Silah ve mühimmat (cephane) imalatı (25.4), Elektrikli teçhizat imalatı (27), Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı (28), Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (29), Diğer ulaşım araçlarının imalatı (30) (Hava ve uzay araçları ve ilgili makinelerin imalatı ve gemi ve tekne yapımı hariç), Tıbbi ve dişçiliğe ait araç ve gereçlerin imalatı (32.5)

Orta Düşük Teknoloji: Kayıtlı medyanın çoğaltılması (18.2), Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı (19), Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı (22), Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (23), Ana metal sanayii (24), Makine ve teçhizat hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı (25) (Silah ve mühimmat (cephane) imalatı hariç), Gemi ve tekne yapımı (30.1),

Düşük Teknoloji: Gıda ürünlerinin imalatı (10), İçeceklerin imalatı (11), Tütün ürünleri imalatı (12), Tekstil ürünlerinin imalatı (13), Giyim eşyalarının imalatı (14), Deri ve ilgili ürünlerin imalatı (15), Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek eşyaların imalatı (16), Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı (17), Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması (18) (Kayıtlı medyanın çoğaltılması hariç), Mobilya imalatı (31), Diğer imalatlar (32) (Tıbbi ve dişçiliğe ait araç ve gereçlerin imalatı hariç)

Yüksek teknoloji ürünlerin ithalatı Ocak ayında %6,2 azaldı

Türkiye ithalatı teknoloji yoğunluğuna göre incelendiğinde, Ocak ayında 'yüksek teknoloji ürünler' ithalatı bir önceki yılın aynı dönemine göre %6,2 azalışla ve %11,7 payla 2,32 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. 'Orta yüksek teknoloji ürünler' ithalatı ise %2,9 azalışla ve %43,5 payla 8,6 milyar \$'a ulaşmıştır. 'Orta düşük teknoloji ürünler' ithalatı geçen yıla kıyasla %40,0 azalışla ve %32,6 payla 6,46 milyar \$ olmuştur. 'Düşük teknoloji ürünler' ithalatı bu dönemde %8,1 düşüş ve %12,2 pay ile 2,42 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir.

Türkiye'nin Teknoloji Yoğunluğuna Göre İmalat Sanayi Ürün İthalatı				
Sınıflama Kodu	İmalat Sanayi Teknoloji Sınıfı Açıklaması	Ocak 2024		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yüksek Teknolojili Ürünler	2.317	-6,2	11,7
2	Orta Yüksek Teknolojili Ürünler	8.608	-2,9	43,5
3	Orta Düşük Teknolojili Ürünler	6.461	-40,0	32,6
4	Düşük Teknolojili Ürünler	2.416	-8,1	12,2
	Toplam	19.802	-19,9	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Teknoloji Yoğunluğuna Göre Ürün Grupları Sınıflaması Eurostat tarafından NACE Rev.2 sınıflaması baz alınarak hazırlanmış, ISIC Rev.4 sınıflamasına uyarlanmıştır. Sınıflama aşağıdaki detayları içermektedir.

Yüksek Teknoloji: Temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ait malzemelerin imalatı (21), Bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı (26), Hava ve uzay araçları ve ilgili makinelerin imalatı (30.3)

Orta Yüksek Teknoloji: Kimyasalların ve kimyasal ürünlerin imalatı (20), Silah ve mühimmat (cephane) imalatı (25.4), Elektrikli teçhizat imalatı (27), Başka yerde sınıflandırılmamış makine ve teçhizat imalatı (28), Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı (29), Diğer ulaşım araçlarının imalatı (30) (Hava ve uzay araçları ve ilgili makinelerin imalatı ve gemi ve tekne yapımı hariç), Tıbbi ve dişçiliğe ait araç ve gereçlerin imalatı (32.5)

Orta Düşük Teknoloji: Kayıtlı medyanın çoğaltılması (18.2), Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı (19), Kauçuk ve plastik ürünlerin imalatı (22), Diğer metalik olmayan mineral ürünlerin imalatı (23), Ana metal sanayii (24), Makine ve teçhizat hariç, fabrikasyon metal ürünleri imalatı (25) (Silah ve mühimmat (cephane) imalatı hariç), Gemi ve tekne yapımı (30.1),

Düşük Teknoloji: Gıda ürünlerinin imalatı (10), İçeceklerin imalatı (11), Tütün ürünleri imalatı (12), Tekstil ürünlerinin imalatı (13), Giyim eşyalarının imalatı (14), Deri ve ilgili ürünlerin imalatı (15), Ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç); saz, saman ve benzeri malzemelerden örülerek eşyaların imalatı (16), Kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı (17), Kayıtlı medyanın basılması ve çoğaltılması (18) (Kayıtlı medyaların çoğaltılması hariç), Mobilya imalatı (31), Diğer imalatlar (32) (Tıbbi ve dişçiliğe ait araç ve gereçlerin imalatı hariç)

Tüketim malları' ihracatı %3,2 arttı

İhracat mal cinsine göre incelendiğinde, 2023 yılının Ocak ayında yatırım (sermaye) malları ihracatının bir önceki yılın aynı dönemine göre %13,8 artış ve %13,1 pay ile 2,62 milyar \$ olarak gerçekleştiği görülmektedir. 'Hammadde-aramallar' ihracatı %1,5 artış ve %49,7 payla 9,45 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. 'Tüketim malları' ihracatı ise %3,2 artış ve %36,7 payla 7,35 milyar \$ olmuştur.

Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına Göre İhracat				
GEG Kodu	GEG Açıklaması	Ocak 2024		
		İhracat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yatırım (Sermaye) Malları	2.623	13,8	13,1
2	Hammadde-Aramallar	9.946	1,5	49,7
3	Tüketim Malları	7.346	3,2	36,7
4	Diğer	113	12,2	0,6
Toplam		20,02	3,6	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Hammadde-aramallar' ithalatının payı %73,1 olarak gerçekleşti

Mal cinsine göre ithalat incelendiğinde, 2024 yılının Ocak ayında 'Yatırım (sermaye) malları' ithalatının bir önceki yılın aynı dönemine göre anlamlı bir değişiklik göstermemiştir ve %16,7 pay ile 3,68 milyar \$ olarak gerçekleştiği görülmektedir. 'Hammadde-aramallar' ithalatı %28,9 azalış ve %73,1 payla 19,16 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. 'Tüketim malları' ithalatı ise %13,8 artış ve %12,6 payla 3,3 milyar \$ olmuştur.

Geniş Ekonomik Grupların Sınıflamasına Göre İthalat				
GEG Kodu	GEG Açıklaması	Ocak 2024		
		İthalat (milyon \$)	Değişim (%)	Pay (%)
1	Yatırım (Sermaye) Malları	3.683	0,0	14,1
2	Hammadde-Aramallar	19.164	-28,9	73,1
3	Tüketim Malları	3.311	13,8	12,6
4	Diğer	43	21,9	0,2
Toplam		26,20	-22,0	100,0

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

Hizmet ihracatı 2023 Ocak-Kasım döneminde 92,1 milyar \$'a yükseldi

Türkiye'nin hizmet ihracatı ise 2023 Ocak-Kasım döneminde bir önceki yıla kıyasla %12,6 artışla 92,1 milyar \$'a yükselmiştir. Hizmet ithalatı aynı dönemde %25,2 artışla 43,2 milyar \$ olarak gerçekleşmiştir. 2023 yılı Ocak-Kasım döneminde Türkiye'nin toplam hizmet ticareti hacmi %16,3 artışla 135,2 milyar \$'a yükselirken, hizmet ticareti fazlası ise %3,4 artış ile 48,9 milyar \$'a ulaşmıştır.

Küresel Emtia Fiyatları

Genel Değerlendirme

Küresel emtia pazarı için 2023'te orta düzeyde gerçekleşen talep nedeniyle emtia fiyatları aşağı yönlü bir trend izlemiştir. Bunun yanında, dezenflasyon ve istikrarlı büyüme politikalarının küresel hakimiyeti aracılığıyla küresel büyümeye yönelik riskler geniş ölçüde dengelenmiştir. Dezenflasyonun finansal koşulların daha da gevşemesine yol açabileceği ön görülmektedir.²³ Ancak, jeopolitik krizlerden ve tedarik zincirlerinin sekteye uğramasından kaynaklı sıkıntılar; para politikalarının sıkılaşması süreçlerini uzatma ve enflasyonu kronikleştirme potansiyelini barındırmaktadır. Yemen'in başkenti Sana'yı kontrol altında bulunduran Husi güçlerinin Filistin'e destek amacıyla yaptıklarını açıkladıkları askeri operasyonlar Kızıldeniz'i tercih edilen bir ticaret rotası olmanın dışına çıkarmış ve taşımacılık fiyatlarının ciddi oranlarda artmasına sebep olmuştur. Emtia fiyatlarının bu çerçevede bağlamında dalgalanması oldukça olası görünmektedir. Bu durumlara ek olarak Çin'de emlak sektöründe yaşanan sıkıntının küresel çapta vergi artışlarına sebep olabileceği ve küresel ekonomik büyümeye ket vurabileceği belirtilmektedir.

Ocak ayında Enerji Fiyatları Endeksi %1,6 yükseldi, Metal Emtia Fiyatları Endeksi %0,3 azaldı

Dünya Bankası tarafından yayınlanan küresel emtia fiyatları verilerine göre 2024 yılı Ocak ayında Enerji fiyatları endeksi bir önceki aya göre %1,6 artmıştır²⁴. Yıllık bazda ise enerji fiyatları endeksi %15,2 düşmüştür. Doğalgaz fiyatları bir önceki aya göre %25,9 artarken, yıllık bazda azalış oranı %2,8 olmuştur. Ortalama Petrol fiyatları ise aylık bazda %2,6 yükselirken geçen yılın Ocak ayına göre fiyatlar %3,4 azalmıştır. 2024 yılı Ocak ayında Metal fiyatları endeksi bir önceki aya göre %0,3 azalmıştır. Yıllık bazda ise Metal fiyatları endeksi %10,5 düşmüştür. Alüminyum fiyatları bir önceki aya göre %0,5 artarken, yıllık bazda azalış oranı %12,4 olmuştur. Bakır fiyatları ise aylık bazda %0,7 düşerken, yıllık bazda fiyatlar %7,7 azalmıştır. Demir fiyatları aylık bazda %0,9 oranında azalırken, yıllık bazda fiyatlar %11,1 oranında yükselmiştir. Değerli Metal emtia fiyatları endeksi Ocak yılının 2024 ayında bir önceki aya kıyasla %0,3 oranında düşmüştür. Bir önceki yılın aynı dönemine göre endeks değeri %5,3 artmıştır. Altın fiyatları 2024 yılının Ocak ayında bir önceki aya göre %0,4 artarken, Gümüş fiyatlarında azalış oranı %4 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bir önceki yılın aynı dönemine göre ise Altın fiyatları %7,2 yükselmiştir. Gümüş fiyatları bir önceki yılın aynı dönemine göre %3,1 azalmıştır.

²³ IMF, World Economic Outlook Update Ocak 2024 [↗](#)

²⁴ Dünya Bankası, Commodity Markets [↗](#)

Emtia Endeksleri ve Temel Emtia Fiyatları

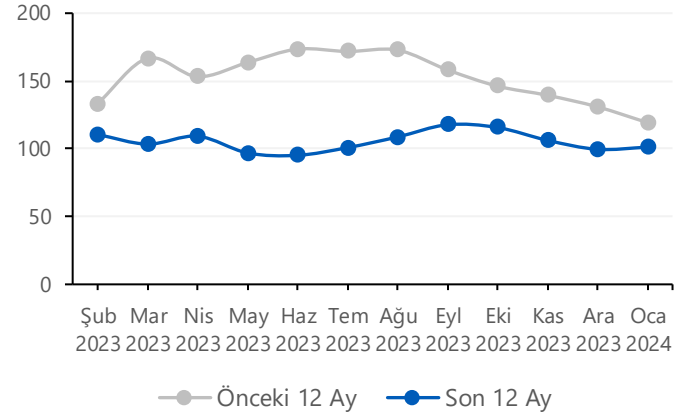
Ana grup emtia endeksleri ve temel emtia fiyatlarının Ocak 2024 dönemi itibariyle değişimleri aşağıdaki tablolarda sunulmaktadır. "Yıllık" değişimler 2024 yılı Ocak ayındaki değerlerin bir önceki yılın aynı ayına göre ortalama değişimini, "Aylık" değişimler ise 2024 yılı Ocak ayındaki değerlerin bir önceki aya göre ortalama değişimini ifade etmektedir.

Enerji Fiyatları Endeksi

Yıllık: %-15,2↓ Aylık: %1,6↑

Enerji fiyatları endeksi Ocak ayında bir önceki aya göre %1,6 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise fiyat endeksi değeri %15,2 daha düşüktür. Son 12 aylık dönemde en yüksek endeks değerine 117,7 ile Eylül 2023 döneminde ulaşılırken, en düşük endeks değeri 95,2 ile Haziran 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Enerji Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

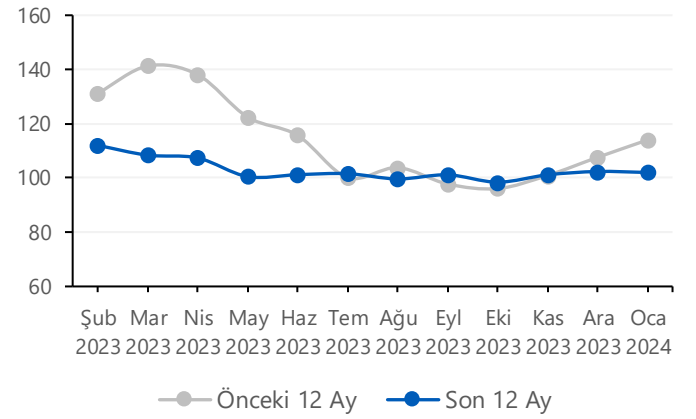

Metal Fiyatları Endeksi

Yıllık: %-10,5↓ Aylık: %-0,3↓

Metal fiyatları endeksi Ocak 2024 döneminde aylık bazda %0,3 düşmüştür. Endeks değeri bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında %10,5 daha düşük seyretmektedir. Son 12 aylık veriler incelendiğinde endeks aylık bazda zirve noktasına 112 ile Şubat 2023 döneminde ulaşırken, 98,5 ile Ekim 2023 döneminde en düşük endeks değeri görmüştür.

Metal Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

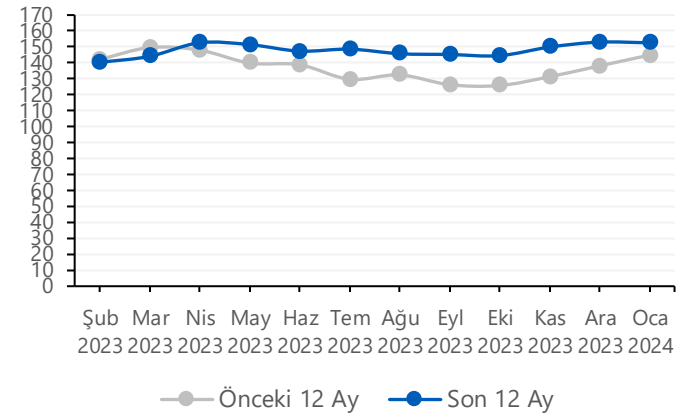

Değerli Metal Fiyatları Endeksi

Yıllık: %5,3↑ Aylık: %-0,3↓

Değerli Metal fiyatları endeksi Ocak 2024 döneminde aylık bazda %0,3 düşmüştür. Endeks değeri bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında %5,3 daha yüksek seyretmektedir. Son 12 aylık veriler incelendiğinde endeks aylık bazda zirve noktasına 153 ile Aralık 2023 döneminde ulaşırken, 140,3 ile Şubat 2023 döneminde en düşük endeks değeri görmüştür.

Değerli Metal Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

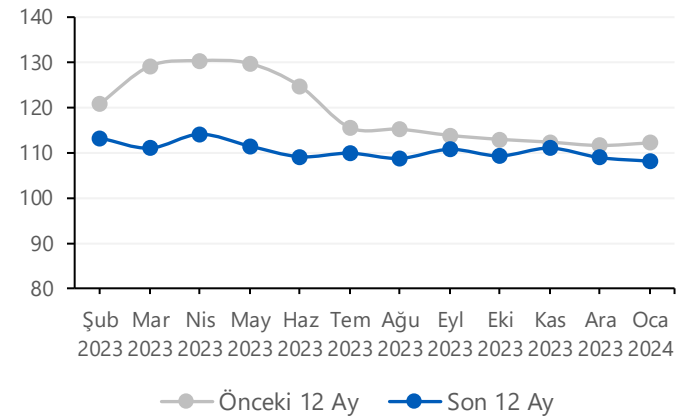

Tarım Fiyatları Endeksi

Yıllık: %-3,6↓ Aylık: %-0,7↓

Tarım fiyatları endeksi Ocak 2024 döneminde aylık bazda %0,7 düşmüştür. Endeks değeri bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında %3,6 daha düşük seyretmektedir. Son 12 aylık veriler incelendiğinde endeks aylık bazda zirve noktasına 114,1 ile Nisan 2023 döneminde ulaşırken, 108,1 ile Ocak 2024 döneminde en düşük endeks değeri görmüştür.

Tarımsal Emtia Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

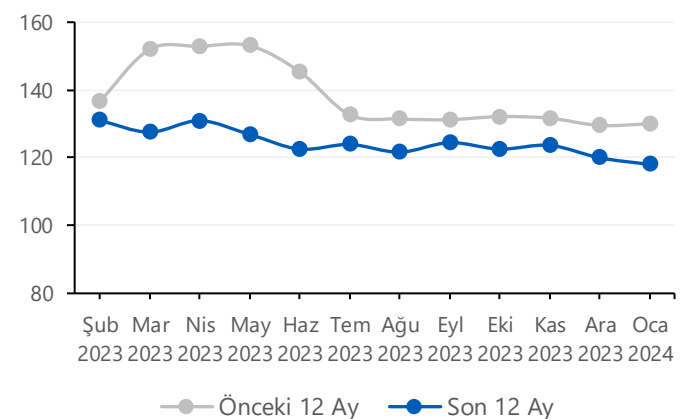

Gıda Fiyatları Endeksi

Yıllık: %-5,5↓ Aylık: %1,6↓

Gıda fiyatları endeksi Ocak 2024 döneminde aylık bazda %1,6 düşmüştür. Endeks değeri bir önceki yılın aynı dönemi ile kıyaslandığında %9,2 daha düşük seyretmektedir. Son 12 aylık veriler incelendiğinde endeks aylık bazda zirve noktasına 131 ile Şubat 2023 döneminde ulaşırken, 118 ile Ocak 2024 döneminde en düşük endeks değeri görmüştür.

Gıda Fiyatları Endeksi Son 12 Aylık Değişim

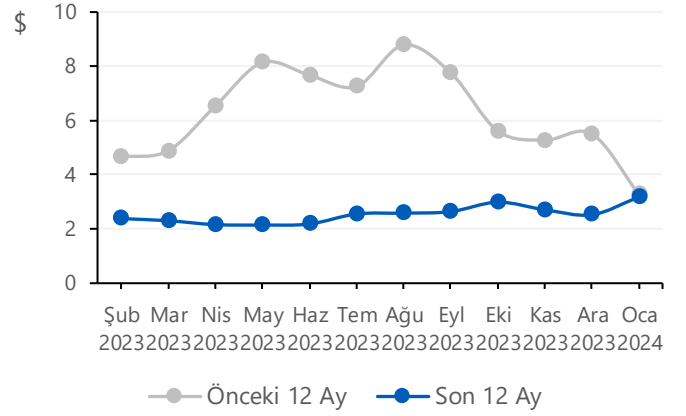

Doğalgaz Fiyatları

Yıllık: %-2,8↓ Aylık: %25,9↑

Doğalgaz fiyatları Ocak ayında bir önceki aya göre %25,9 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise %2,8 daha düşüktür. Son 12 aylık dönemde en yüksek aylık ortalama fiyatlara 3,2 \$/mmBtu ile Ocak 2024 döneminde ulaşılırken, en düşük ortalama fiyat 2,1 mmBtu ile Mayıs 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Doğalgaz Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (\$/mmBtu)

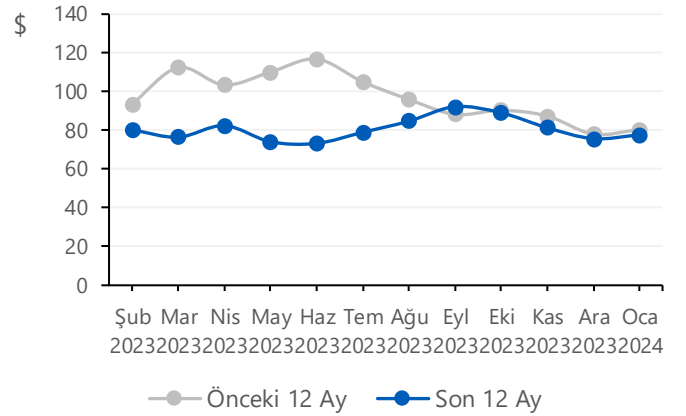

Petrol Fiyatları

Yıllık: %-3,4↓ Aylık: %2,6↑

Petrol fiyatları Ocak ayında bir önceki aya göre %2,6 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise aylık fiyatlar %3,4 daha düşüktür. Son 12 aylık dönemde en yüksek aylık ortalama fiyatlara 92,2 \$/varil ile Eylül 2023 döneminde ulaşılırken, en düşük ortalama fiyat 73,3 \$/varil ile Haziran 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Petrol Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (\$/varil)

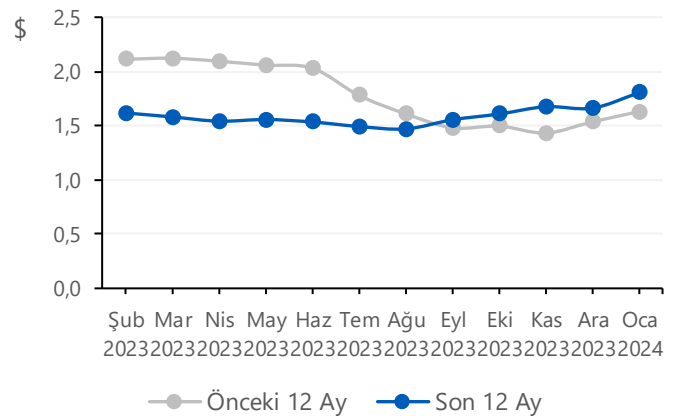

Kauçuk Fiyatları

Yıllık: %10,7↑ Aylık: %8,6↑

Kauçuk fiyatları Ocak ayında bir önceki aya göre %8,6 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise aylık fiyatlar %10,7 daha yüksektir. Son 12 aylık dönemde en yüksek aylık ortalama fiyatlara 1,8 \$/kg ile Ocak 2024 döneminde ulaşılırken, en düşük ortalama fiyat 1,5 \$/kg ile Ağustos 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Kauçuk Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (\$/kg)

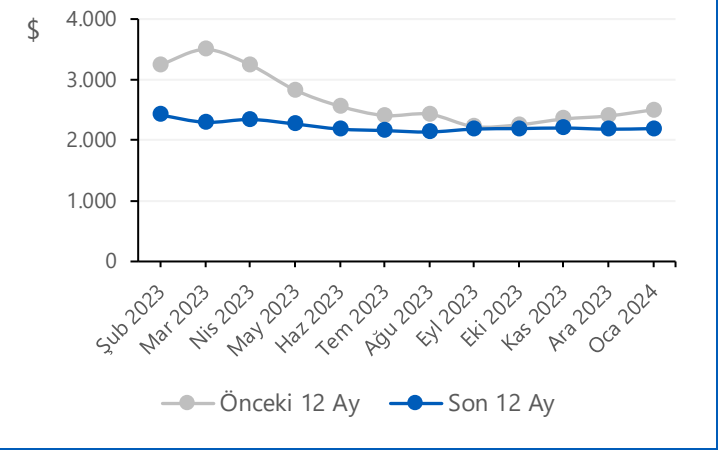

Alüminyum Fiyatları

Yıllık: %-12,4↓ Aylık: %0,5↑

Alüminyum fiyatları Ocak ayında bir önceki aya göre %0,5 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise aylık fiyatlar %12,4 daha düşüktür. Son 12 aylık dönemde en yüksek aylık ortalama fiyatlara 2416,2 \$/mt ile Şubat 2023 döneminde ulaşılırken, en düşük ortalama fiyat 2136,6 \$/mt ile Ağustos 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Alüminyum Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (\$/ton)

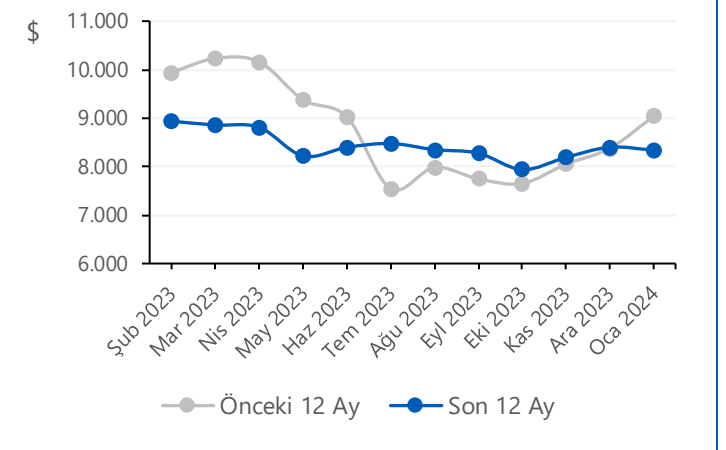

Bakır Fiyatları

Yıllık: %-7,7↓ Aylık: %-0,7↓

Ocak ayında bakır fiyatları bir önceki aya göre %0,7 düşmüştür. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %7,7 oranında daha düşük olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 8936,6 ile Şubat 2023 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 7937,2 ile Ekim 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Bakır Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (\$/ton)

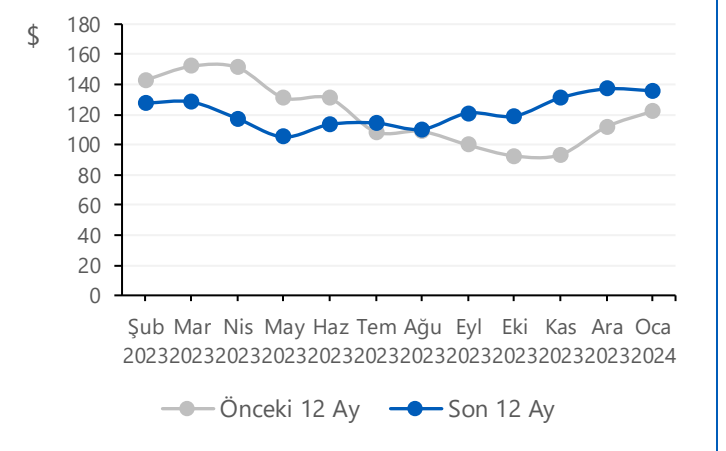

Demir Fiyatları

Yıllık: %11,1↑ Aylık: %-0,9↓

Ocak ayında demir fiyatları bir önceki aya göre %0,9 düşmüştür. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %11,1 oranında daha yüksekte olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 137,1 \$/ton ile Aralık 2023 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 105,2 \$/ton ile Mayıs 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Demir Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (\$/ton)

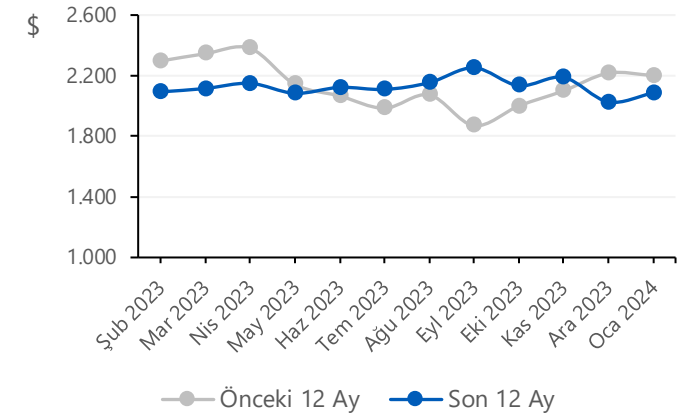

Kurşun Fiyatları

Yıllık: %-5,2↓ Aylık: %2,9↑

Ocak ayında kurşun fiyatları bir önceki aya göre %2,9 yükselmiştir. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %5,2 oranında daha düşük olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 2252,1 \$/ton ile Eylül 2023 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 2026,9 \$/ton ile Aralık 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Kurşun Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (\$/ton)

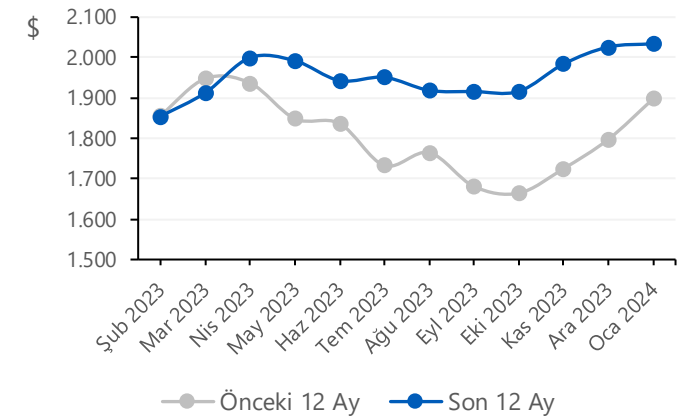

Altın Fiyatları

Yıllık: %7,2↑ Aylık: %0,4↑

Altın fiyatları Ocak ayında bir önceki aya göre %0,4 oranında artmıştır. Bir önceki yılın aynı ayı ile karşılaştırıldığında ise aylık fiyatlar %7,2 daha yüksektir. Son 12 aylık dönemde en yüksek aylık ortalama fiyatlara 2034 \$/ons ile Ocak 2024 döneminde ulaşılırken, en düşük ortalama fiyat 1854,5 \$/ons ile Şubat 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Altın Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (\$/ons)

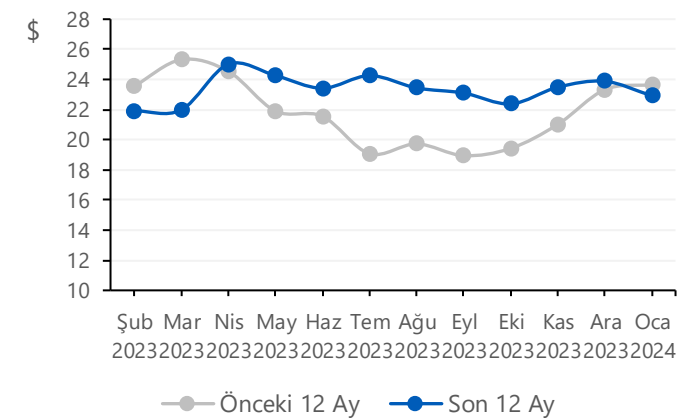

Gümüş Fiyatları

Yıllık: %-3,1↓ Aylık: %-4,0↓

Ocak ayında gümüş fiyatları bir önceki aya göre %4 düşmüştür. Fiyatlar yıllık bazda incelendiğinde bir önceki yıla göre %3,1 oranında daha düşük olduğu görülmektedir. Son bir yıllık dönemde ulaşılan en yüksek aylık ortalama fiyat 25 \$/ons ile Nisan 2023 olmuştur. Bu dönemde ortalama fiyatların aylık bazda en düşük noktası ise 21,9 \$/ons ile Şubat 2023 döneminde gerçekleşmiştir.

Gümüş Fiyatları Son 12 Aylık Değişim (\$/ons)

Ana Grup Emtia Endeksleri Değişimleri															
Emtia Endeksleri	2010 Baz Yılı	2021				2022				Oca. 2023	Oca. 2024	Yıllık Değ.(%)	Ara. 2024	Oca. 2024	Aylık Değ.(%)
		Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4						
Enerji	100	140,5	132,6	143,6	121,8	139,1	140,5	132,6	143,6	119,3	101,2	-15,2	99,6	101,2	1,6
Metal	100	163,4	125,4	142,3	128,3	150,5	163,4	125,4	142,3	114,0	102,0	-10,5	102,4	102,0	-0,3
Değerli Metal	100	167,6	100,6	129,5	114,9	131,8	167,6	100,6	129,5	144,9	152,6	5,3	153,0	152,6	-0,3
Tarım	100	138,8	101,5	131,8	112,3	131,1	138,8	101,5	131,8	112,2	108,1	-3,6	108,9	108,1	-0,7
Gıda	100	111,1	111,5	143,1	112,2	129,5	111,1	111,5	143,1	130,0	118,0	-9,2	120,0	118,0	-1,6

Kaynak: Dünya Bankası

Temel Emtia Fiyatları Değişimi															
Değer: ABD Doları		2022				2023				Oca. 2023	Oca. 2024	Yıllık Değ.(%)	Ara. 2024	Oca. 2024	Aylık Değ.(%)
Emtia	Birim	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4						
Doğalgaz*	mmBtu	4,62	7,45	7,93	5,47	2,65	2,16	2,59	2,74	3,3	3,2	-2,8	2,5	3,2	25,9
Petrol**	varil	96,6	110,1	96,43	85,26	79,05	76,62	85,31	82,05	80,4	77,7	-3,4	75,7	77,7	2,6
Kauçuk	pound	2,07	2,06	1,62	1,49	1,61	1,54	1,51	1,65	1,63	1,80	10,7	1,66	1,80	8,6
Alüminyum	ton	3250	2879	2355	2336	2405	2266	2160	2192	2.502	2.193	-12,4	2.182	2.193	0,5
Bakır	ton	9985	9521	7758	8025	8944	8474	8368	8176	9.038	8.339	-7,7	8.400	8.339	-0,7
Demir	ton	142,5	137,7	105,7	99,2	126,1	112,0	115,2	129,0	122,2	135,8	11,1	137,1	135,8	-0,9
Kurşun	ton	2325	2196	1976	2105	2137	2119	2172	2116	2.201	2.086	-5,2	2.027	2.086	2,9
Altın	ons	1873	1874	1726	1729	1888	1978	1929	1976	1.898	2.034	7,2	2.026	2.034	0,4
Gümüş	ons	24,0	22,67	19,25	21,26	22,52	24,23	23,60	23,25	23,7	22,9	-3,1	23,9	22,9	-4,0

Kaynak: Dünya Bankası

*Doğalgaz fiyatları için ABD piyasa fiyatları kullanılmaktadır.

**Petrol fiyatları için Brent, WTI ve Dubai ham petrol fiyatlarının ortalaması kullanılmaktadır.

Notlar

- Emtia endeksleri: Ana emtia gruplarındaki fiyat değişimlerini kolayca takip edebilmek amacıyla emtia fiyatlarını belirli yüzdesel ağırlıkta gruplandırarak referans bir yıla göre fiyat seviyesini gösteren endekslerdir.
- Dünya Bankası tarafından emtia fiyatlarına ilişkin veriler <https://www.worldbank.org/en/research/commodity-markets> internet sitesinde yayınlanmakta ve düzenli olarak her ay güncellenmektedir.
- Dünya Bankası veritabanından alınan son aylara ilişkin veriler geçici olup ilerleyen dönemlerde revize edilebilmektedir.
- Ana Grup Emtia Fiyat Endekslerinin hesaplanmasında kullanılan emtialar aşağıda listelenmiştir.
  - Enerji Emtiaları Fiyat endeksi: ham petrol (%84), kömür (%4,7), doğal gaz (%10,8)
  - Tarım Emtiaları Fiyat Endeksi: gıda (%61,7), içecek (%12,9), tarımsal hammadde (%25,4)
  - Gıda Emtiaları Fiyat Endeksi: Tahıl (%28,2), bitki yağları (%40,8), diğer gıdalar (%31,0)
  - Metal Emtialar Fiyat Endeksi: alüminyum (%26,7), bakır (%38,4), demir cevheri (%18,9), kurşun (%1,8), nikel (%8,1), kalay (%2,1), çinko (%4,1)
  - Değerli Metal Emtiaları Fiyat Endeksi: altın (%77,8), gümüş (%18,9), platin (%3,3)
- Endeks hesaplamalarında kullanılan fiyatlar çeşitli uluslararası kaynaklardan sağlanmaktadır. Örnek: doğal gaz fiyatları için Bloomberg, Thomson Reuters, The Wall Street Journal ve Dünya Bankası kaynaklarından "Natural Gas (U.S.), spot price at Henry Hub, Louisiana spot prices" piyasa verileri kullanılmaktadır.
- Aylık fiyatlar haftalık ve günlük fiyatların ortalaması alınarak, dönemsel fiyatlar ise aylık fiyatların ortalaması alınarak hesaplanmaktadır.

2024 Davos Zirvesi

2024 yılı Davos Zirvesi, 15-19 Ocak tarihleri arasında, dünyanın dört bir yanından gelen liderlerin, iş dünyası temsilcilerinin ve düşünürlerin katılımıyla gerçekleşmiştir. Bu yılın Dünya Ekonomik Forumu "Güveni Yeniden İnşa Etmek" ana teması altında, jeopolitik gerilimlerden yapay zekânın yükselişine kadar bir dizi konuyu ele alınmıştır.²⁵

Jeopolitik Kaygılar

Zirvede öncelikli tartışmalar, özellikle Ukrayna ve Filistin'de devam eden çatışmalar etrafında şekillenmiştir. Ukrayna Cumhurbaşkanı Volodymyr Zelensky; Suudi Arabistan, Ürdün, Lübnan ve Irak'tan liderlerle birlikte bu çatışmalara ilişkin çözümün bulunması gerektiği vurgulanmıştır. Uzmanlar tarafından Rus temsilcilerin yokluğunun, tartışmaların faydasına hanel getirdiği ifade edilmiştir. Ek olarak, küresel bağlamda yaşanan askeri veya diplomatik gerilim ve savaşlardan kaynaklı olarak mevcut durumda işlevsellikten ziyade güvenlik politikalarının ön plana çıktığı vurgulanmaktadır. Örneğin Peterson Institute for International Economics Başkanı Adam Posen, siyasi liderlerin ulusal bağlamda ön plana çıkan şirketleri kamu kaynaklarıyla destekleyerek endüstriyel politikalarını oluşturduğunu ifade etmektedir. Bu durumun uluslararası arenada kendi ulusal şirketlerinin teknolojilerini yaygınlaştırmak istemelerine yol açabileceğini vurgulamıştır. Posen, bunun yaratacağı olumsuz etkinin ise geliştirmekte olan ülkeler için uygun fiyatlandırma, ortak standartlar ve hızlı teknoloji yayılımı gibi konularda olacağını belirtmektedir.

Küresel Ekonomi

Zirvede, küresel ekonominin karşı karşıya olduğu zorluklar da ele alınmıştır. Christine Lagarde gibi merkez bankacılarının yanı sıra UBS, Microsoft gibi büyük şirketlerin liderleri, durgun büyüme, yüksek faiz oranları, küresel gelişmelerin ekonomiye etkisi ve pandeminin uzun vadeli etkileri gibi konuları ele almıştır. Christine Lagarde, ekonomi modellerinin sınırlılıklarını vurgulamış, bu modellerin her zaman doğru sonuçlar vermeyebileceğini ve veriye dayalı politika yapımının önemine işaret etmiştir. Lagarde ek olarak, ekonomi politikalarının odağında verimlilikten güvenliğe doğru bir değişim olduğunu belirtmiştir. Örneğin, enerji güvenliğinin ve tedarik zincirlerinin öneminin arttığını vurgulamıştır. Enerji güvenliğinin özellikle Rusya-Ukrayna savaşı sonrası Avrupa'da daha fazla öne çıktığına dikkat çekmiştir.

²⁵ 10 key takeaways from Davos 2024 [1](#); Key Highlights from WEF 2024 in Davos [2](#); Is Davos still worthwhile? [3](#); Generative AI: Steam Engine of the Fourth Industrial Revolution? | Davos 2024 | World Economic Forum [4](#); Tax our wealth, super-rich tell politicians at Davos [5](#); Supply Chains of the Future [6](#); Town Hall: How to Trust Economics [7](#); Climate and Nature: A Systemic Response Needed [8](#); Generative AI: Steam Engine of the Fourth Industrial Revolution? [9](#); Christine Lagarde - Taxation Heterogeneity and the Benefits of Globalization [10](#); Special Address by Li Qiang, Premier of the People's Republic of China | Davos 2024 [11](#); Adam Posen - Industrial Policy and the risks of National Champions [12](#)

Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik, iş dünyası için bir zorunluluk olarak ele alınmıştır. Net-sıfır ekonomisine geçişin giderek karmaşıklaştığı, ancak cesur adımlar atan şirketlerin değer yaratmayı hızlandırabileceği ve rakiplerinin önüne geçebileceği ifade edilmiştir. Zirvede, iklim değişikliğine ilişkin olarak karar alıcı mekanizmaların politikalar üretmesi gerektiği vurgulanmıştır. Dünya Bankası Başkanı Ajay Banga, Dünya Bankası'nın iklimle ilgili finansman taahhütlerini paylaşmıştır. Örnek olarak, bankanın 2025 yılına kadar finansmanının %45'ini iklim finansmanına ayırma hedefini ve bu finansmanın yarısının iklim adaptasyonuna gideceğini belirtmiştir. IMF Başkanı Kristalina Georgieva, devletlerin iklim değişikliğiyle mücadelede daha fazla çaba göstermeleri gerektiğini belirtmektedir. Bunun için de, fosil yakıt sübvansiyonlarının kaldırılmasının önemini ve karbon fiyatlandırmasının gerekliliğini vurgulamaktadır. IKEA CEO'su Jesper Brodin ise, şirketlerin doğal kaynakları tüketmeyen iş modellerine geçiş yapmalarının önemini anlatmıştır. IKEA'nın iş büyümesi ve karbon emisyonlarını azaltma başarısını örnek olarak sunmuştur. Ayrıca, sürdürülebilirliğin maliyet açısından da mantıklı olduğunu, çünkü kaynak tasarrufunun maliyetleri düşürdüğünü vurgulamıştır.

Tedarik Zincirleri

Zirvede, tedarik zincirleri de ayrı bir şekilde ele alınmıştır. Panelistler, teknolojiyi benimsemenin, iş gücü gelişiminin ve küresel standartlar oluşturmanın önemini vurgulamışlardır. Ayrıca, hükümetler ve özel sektör arasındaki iş birliğinin, tedarik zincirlerinin karmaşık ve dinamik doğasını yönetmede kritik olduğu belirtilmiştir. Genel olarak, tedarik zincirlerinin geleceğini şekillendirmek için çok disiplinli bir yaklaşım ve geniş çaplı iş birliğinin gerekliliği ortaya konulmuştur.

Yapay Zeka ve Teknolojik Dönüşüm

Yapay zekanın, gelecek dönemde yaşanacak yapısal değişimleri şekillendirme rolüne dikkat çekilmiştir. Zirvede, ulusal savunma perspektiflerinden günlük hayattaki trafik sorununun çözümüne, tedarik zincirinden finansal işlemlere kadar geniş bir ağda değişim yaşanacağından bahsedilmiştir. ABD senatörü Mike Round, yapay zekanın, askeri operasyonlarda karar verme süreçlerini milisaniyeler düzeyine indirdiğine dikkat çekmiştir. Bunun, geleneksel savaş taktiklerinin yerini alacak yeni stratejilerin gelişimini gösterdiğini vurgulamıştır. Senatör, yapay zekanın hava, kara, deniz, uzay ve siber alanlarda kullanılmasının, bu alanlardaki savaş stratejilerini temelden değiştireceğini belirtmiştir. Örneğin, insansız hava araçları ve siber saldırılar gibi konularda yapay zekanın kritik rol oynayacağını vurgulamıştır. Birleşik Arap Emirlikleri Yapay zeka bakanı Omar Sultan Al Olama ise yapay zekanın müşteri hizmetleri, tedarik zinciri yönetimi ve finansal işlemler gibi alanlarda verimlilik artışı sağladığını vurgulamıştır. IBM CEO'su Arvin Krishna ise yapay zekanın, tekrar eden işlerin otomatikleştirilmesinde önemli bir rol oynayacağını ve bu sayede insanların daha yaratıcı ve stratejik görevlere odaklanabileceğini belirtmiştir. Genel ortak görüşün ise yapay zekanın dördüncü sanayi devriminin buhar motoru kadar etkili olduğu görülmektedir. Yapay zeka, gelecekteki inovasyon ve ekonomik büyümenin temel bir nirengi noktası olarak tanımlanmıştır.

Liderlikte Kapsayıcılık ve Çeşitlilik

Zirvede, Arjantin Cumhurbaşkanı Javier Milei'nin katılımı gibi küresel Güney'den liderlerin katılımının önemi vurgulanmıştır. Davos zirvesi, Arjantin Cumhurbaşkanı'nın seçildikten sonra katılmış olduğu ilk zirve olmuştur. Çin'in katılımı ise, Başbakan Li Qiang'ın katılımıyla gerçekleşmiştir. Çin Başbakanı Li Qiang'ın katılımı, 2017'de Başkan Xi Jinping'in katılımından bu yana en yüksek Çin temsili olmuştur. Çin'in katılımında odaklanılan temel nokta odak, ekonomik ilişkilerin iyileştirilmesi üzerine gerçekleşmiştir. Qiang, küresel güveni yeniden inşa etmek ve ekonomik iş birliğini artırmak için temel olarak 5 ana öneride bulunmuştur. Bu öneriler şunlardır: makroekonomik politika koordinasyonunu güçlendirme, uluslararası endüstriyel uzmanlık ve iş birliğini artırma, bilim ve teknoloji alanında

uluslararası bilgi paylaşımı ve iş birliğini artırma, iklim değişikliğiyle mücadele etmek için yeşil kalkınma üzerine iş birliğini güçlendirme, evrensel olarak faydalı ve kapsayıcı bir dünya ekonomisi inşa etmek için Kuzey-Güney ve Güney-Güney iş birliğini artırma. Ancak, Yedi büyük batılı ülkeden sadece Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron'un katılmasının da zirvedeki temsiliyet bağlamında eksiklik yarattığı uzmanlar tarafından ifade edilmiştir. Bununla birlikte, Latin Amerika ve Asya'dan katılım sağlayan 800 CEO ile ilgili bölgelerden rekor katılım gerçekleşmiştir. Uzmanlar tarafından, bu durum küresel ekonomik manzaradaki bir değişimin işareti olarak nitelendirilmiştir.

Vergilendirme

Zirvede vergi konusu da üzerinde durulan bir diğer konu olmuştur. Avrupa Merkez Bankası Başkanı Christine Lagarde, OECD seviyesinde müzakere ve kabul edilmiş, ancak henüz onaylanmamış olan küresel bir minimum kurumlar vergisi ve büyük şirketlerin karlarının, faaliyetlerinin gerçekleştiği yerlere göre dağıtılmasını öneren bir anlaşma olduğunu vurgulamıştır.

Ek olarak, Davos 2024 zirvesi için, 250'den fazla milyarder ve milyoner, liderlere, daha iyi kamu hizmetleri için servet vergilerinin getirilmesini talep ettiği açık bir mektup deklare etmiştir. Toplumun en zengin kesiminin vergilendirilmesini belirten söz konusu kişiler hem ekonomik hem de sosyal açıdan bir farkındalık yaratma amacı taşıdıklarını vurgulamıştır.

Söz konusu kişiler, mevcut durumdan en çok kendilerinin faydalandığını belirterek, eşitsizliğin bir dönüm noktasına ulaştığını ve ekonomik, toplumsal ve ekolojik istikrara olan maliyetinin ağır olduğunu belirtmişlerdir.

Küresel Güçlerle Etkileşim

Eleştiriler ve Davos'un Rolü

Zirve, elitist yapısı ve küresel krizlerdeki rolü nedeniyle eleştirilmiştir. Zirvenin çoğu zaman bir yankı odası haline geldiği ve gerçek çözümler sunmak yerine sadece ağ oluşturma fırsatı sunduğu yönünde eleştiriler zirveye yöneltilen başlıca eleştiridir. Ek olarak, Davos'un temsil ettiği rol ve sahip olduğu etki de tartışmaya açılmaktadır. Kimi uzmanlar, Davos Zirvesi'nin geleneksel olarak, küresel ekonominin ve siyasetin geleceği üzerine fikir alışverişinde bulunulan bir platform olduğunu ancak küresel tartışmaların artık sadece Batı'dan bakılarak anlaşılamayacağını gösterdiğini ifade etmektedir. Örnek olarak ise Dubai gösterilmektedir. Dubai'nin çok kültürlülüğü, ekonomik çeşitliliği ve stratejik konumuyla, küresel ekonomide değişen dinamikleri temsil ettiği vurgulanmaktadır.

Sonuç

Davos 2024 Zirvesi'nin değişen küresel güç dengelerine adaptasyonun önemini göstermesi açısından değerlendirilmesi gerektiği kimi uzmanlar tarafından ifade edilmektedir. Bununla birlikte, bu adaptasyon sürecinin sadece ekonomik ve politik değil, aynı zamanda kültürel ve sosyal boyutlarının da olduğunu vurgulanmaktadır. Yaşanan değişim sürecinin, Davos'un geleneksel yaklaşımını sorgulamakta olduğu ve küreselleşmenin yeni bir yüzünü ortaya koyduğu belirtilmektedir.